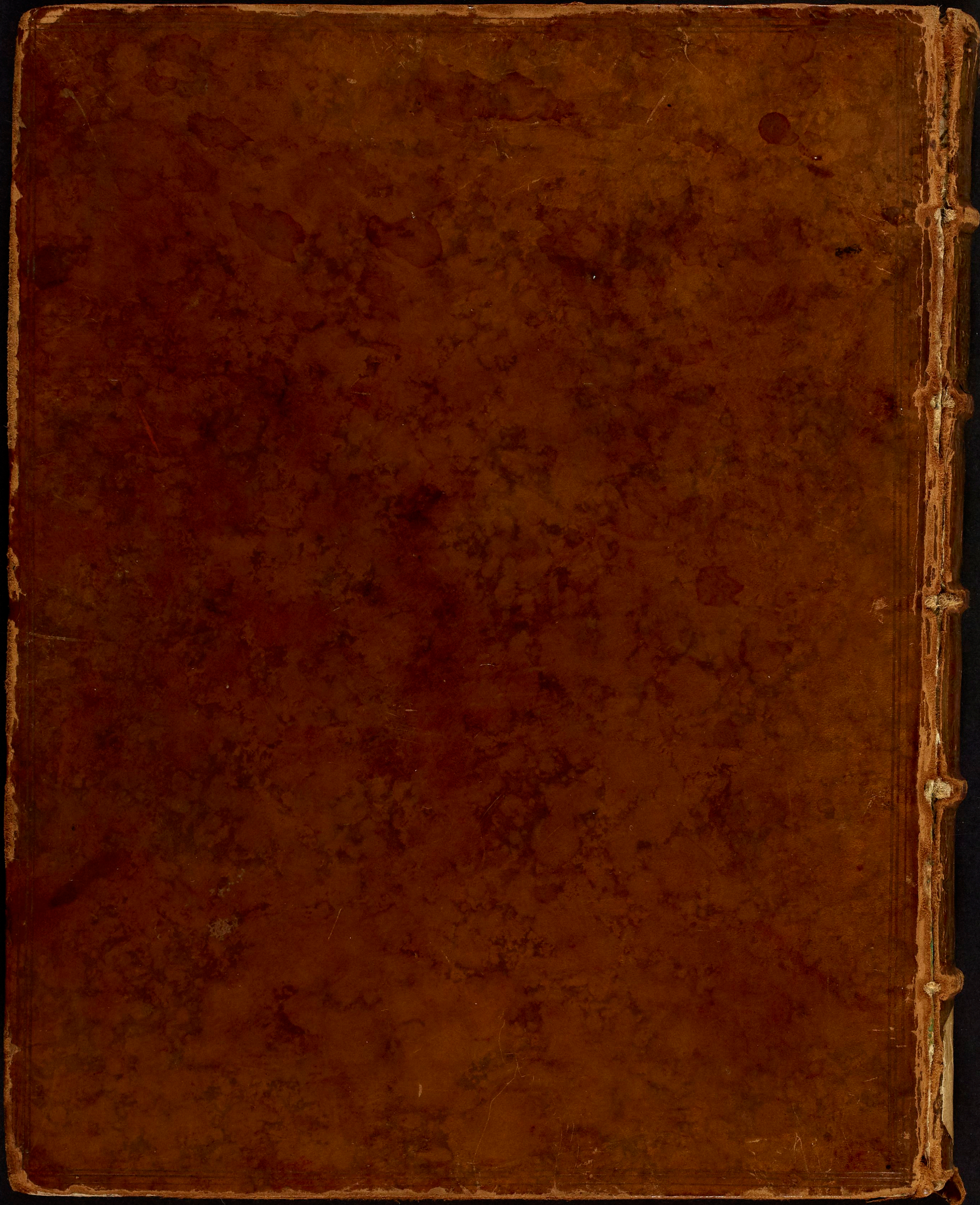
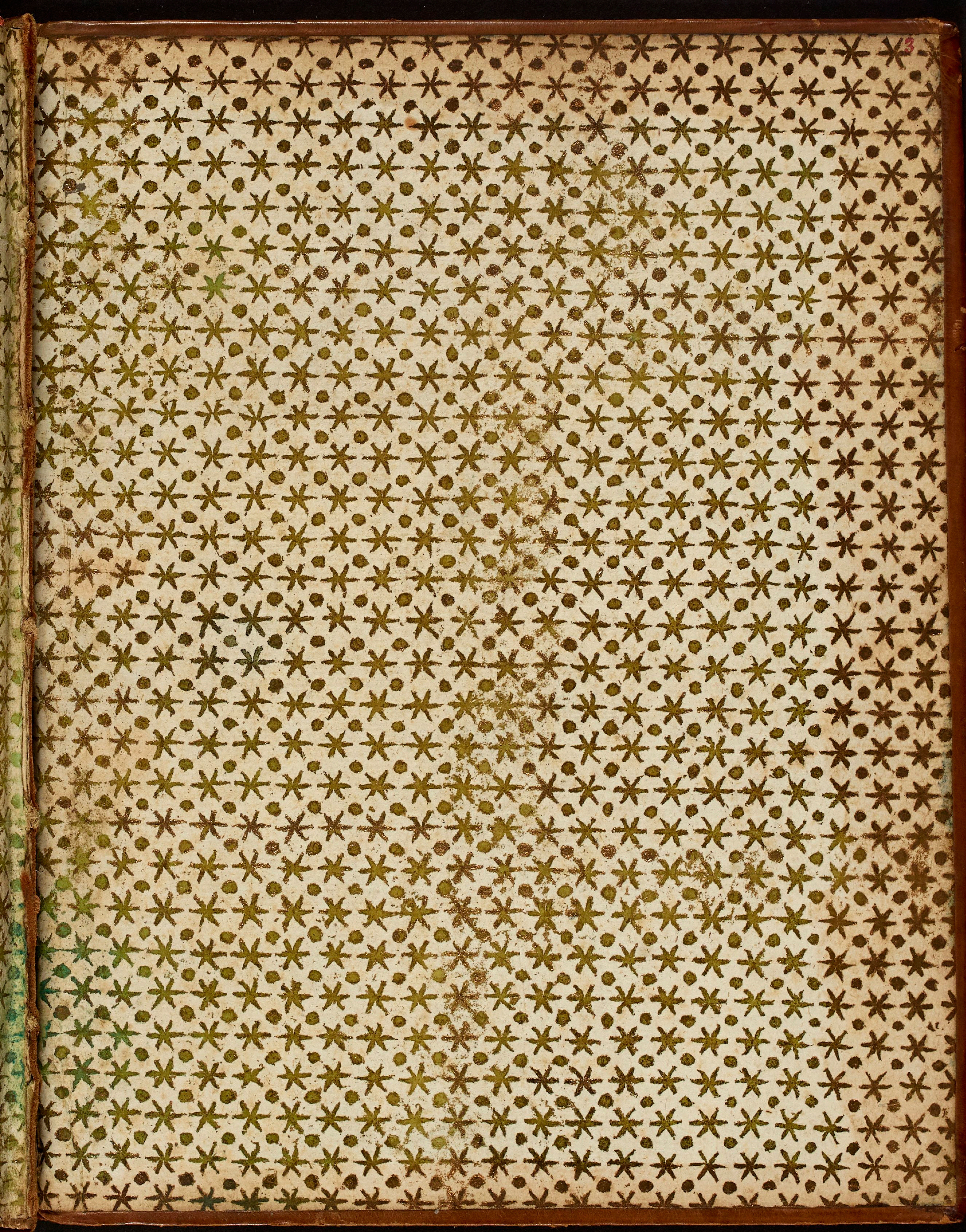
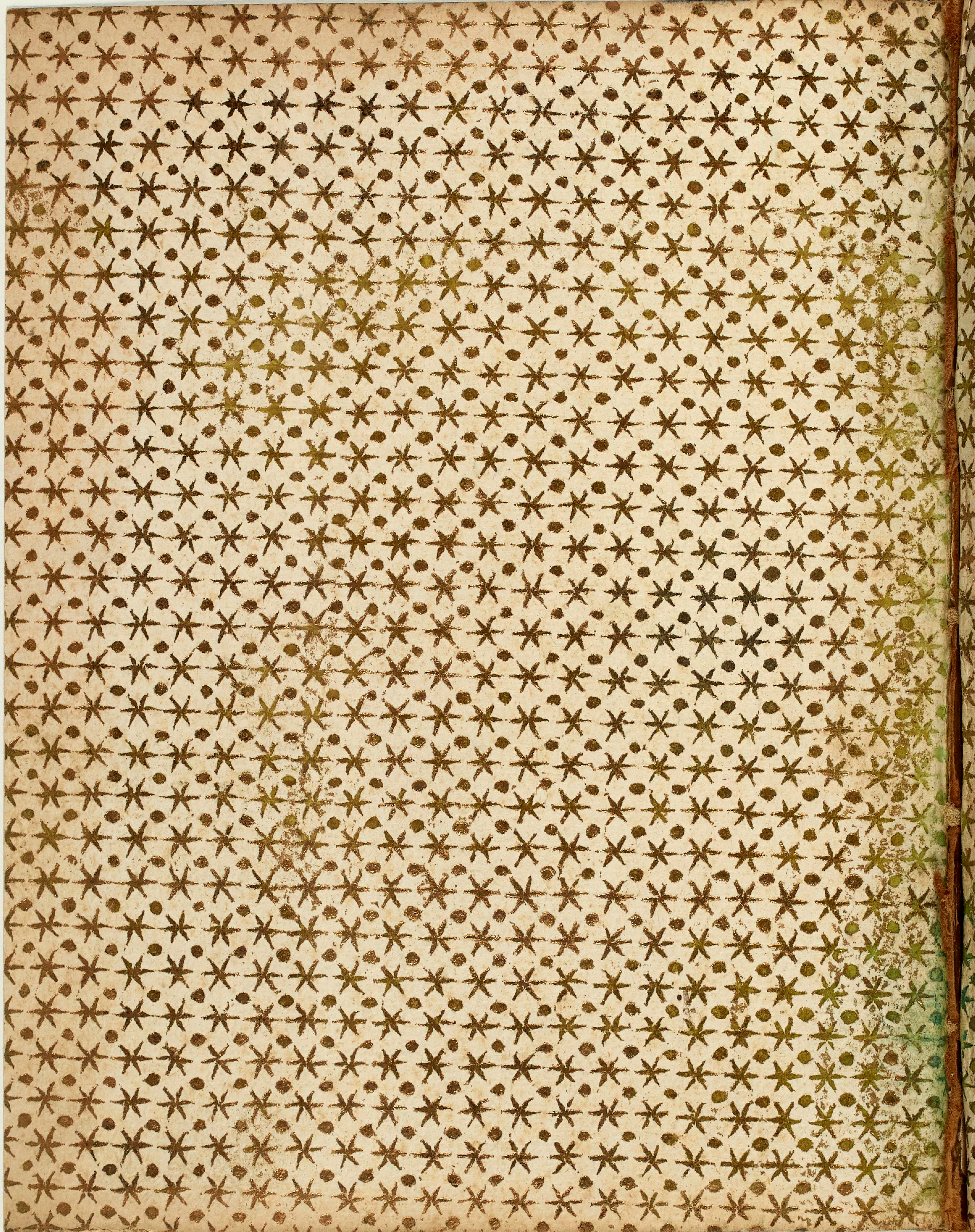
DICTION
TURC
FRANC
PERSANT
LATIN

ix

Chaidy poëme Turc

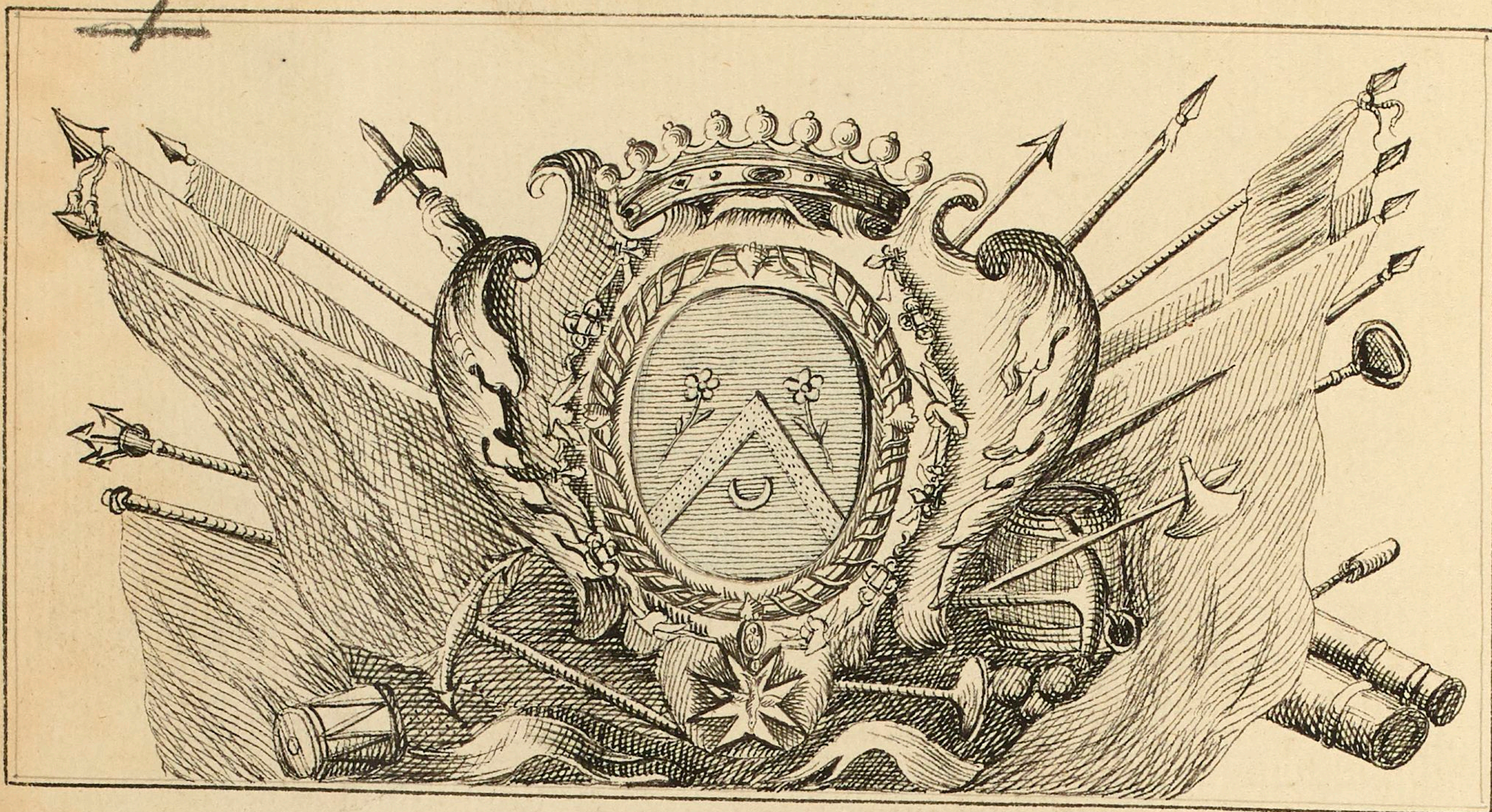
avec la traduction mot a mot en Latin, en Persan et en français par

Adanson.

31.

~~31~~ 57

7

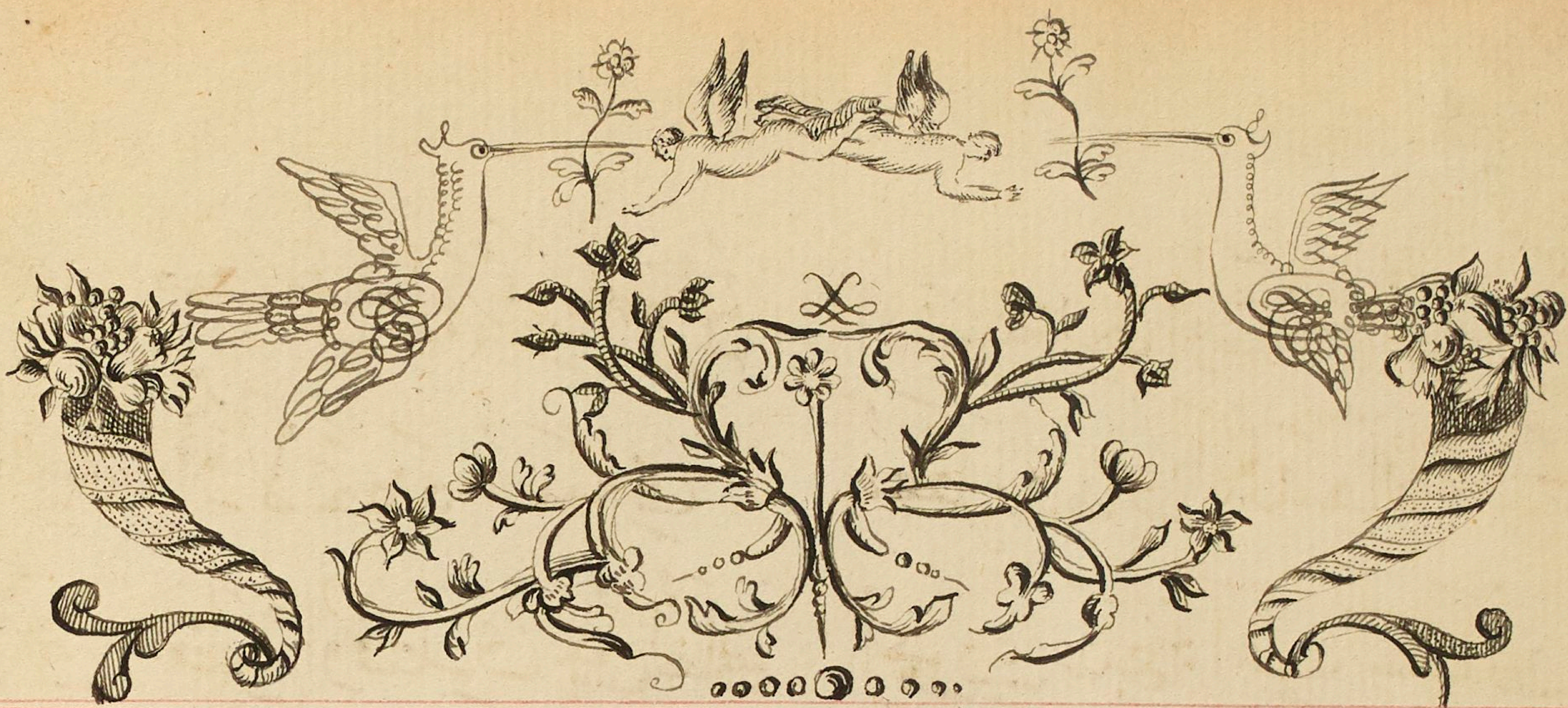
DEDIÉ

A MON SEIGNEUR

ROUILLÉ

MINISTRE DE LA MARINE

par son tres
humble serviteur
j.b. Adanson

بسم الله الرحمن الرحیم

بنام خالق و حی و توانا — قدیم و قادر و بینا و دانا

ثنا و حمد و شکر بی نهایه — سپاس و منت بیحد و غایه

اکا کیم وار ایدوب بو کائناتی — یرتدی هم حیاتی هم مماتی

یوغیکن اول دیدی وار اولدی عالم — تم ایتدی قدرتیله خالق آدم

آنک نسلندن ایتدی انبیایی — خصوصا کیم حبیبی مصطفایی

صلاتیله سلام اوله دائم — کانکله دین اسلام اولدی قائم

دخی اصحابی والینه که بونلر — آنک شرعینه اولدیلر مسخر

پس آندن صکره بل مرحوم و مغفور — خدایی اول کلامیله مشهور

که والدلر بو محتاج و گدایه — اوله روحینه رحمت بی نهید

دخی معصوملکن جهل یله مرحوم
اوقیدم اوّلا تحفه حسامی
دخی منظوم اوقتدی چوق لغاتی
شتورسمه اولدم لغت علمنده ماهر
گداده ساله اولدقده خدایی
بکا اولدی لغت علمی مسخر
خصوصا علم ربّانی که سلطان
کتاب مثنویکم قوت جاندر
بکا کشف اولدی بی تقلیم استاد
یقین بلدمکه بر تورسته معصوم
بکا هر علم اولور البتّه آسان
خدا شاد ایلسون روحن حسامک
کتوردی نظمه بو نجه درمکنون
جرانده یقدی بر شمع سنور
اوقتمشدی اوغتلر باکه منظوم
معطّر اولدی انکله جان مشامی
اچردی طبعمه آب حیاتی
لوغتلکم بلمسم اولیدی نادر
ادب رحلت قدی دار فنایی
نه علمه باشلسم اولدی میسّر
جلال الدّین دمشیدر مغفران
ضیاء نورچشم عاشقاندر
انکله ایدرم عشّاقه ارشاد
لغتلر اوقیه وزنیله منظوم
اولور عالمده بر مرد سخندان
وره جنّتده اعلا سن مقامک
سلیس و شوخ ورنک امیز موزون
سویمز حشره دک نفعن کورورلر

حدیثنده بویوردی فخر عالم
که اولادی اما خیرا اته ساعی
دلادر مکلم یزم بر خوشجه نامه
که بوندن دخی اوله چوق فواید
شکردن کونه کونه پیشسه حلوا
مزین اولسه بر محبوب زیبا
ورر هر رنك اکابر دوزلو زینت
نه دکلو وار ایسه انده جواهر
قودم انلری که استعمالی یوقدر
کتوردم مثنویدن چوق غرایب
اولن بحر انده وار در بونده اما
بوق انده دخی قطعه اولدقجه آخر
تمام اولدقجه هر بر قطعه موزون

بو معنایی که اولدر خیر ادم
ادالر خلق اندن انتفاعی
نظیری اوله اول تحفه حسامه
نجه نفع ایدلر اندن زوایل
اولور بر ذوق هر بیر بنده تنها
کیب انواع الوانیله دیبا
کلور عشاقه دردلو دردلو حالت
کتوردم بونده الا کو اوله نادر
ولی اولمیان انك بونده چرقلور
که اوله مولویلر بوکا راغب
دخی وار بونده نیجه بحر رعنا
کتوردم بحرنی ایچنده بر بر
بزردم انده بر بیت همایون

که اوله فارسی بر مصرعی هم — بری ترکی اوله نه بیش ونه کم
که ترکی فارسیه اوله مقابل — بلورلر اهلی که اولور بو نظم مشکل
بو رسمه آیلدم اول بیت ترتیب — که بیله مبتدی احوال ترکیب
چو الطاف خدا کستردی اتمام — دردم بند اخی تحفهء شاهدی نام
کدا کم شاهدی مولوییم — دیار منتشاده مغلوییم
بحمد الله که مرد معنوییه — که غواص بحار مثنوییم
مرادم بو بو تحفه بوله شهرت — کله اوزانیله اطفاله قدرت
ادکرو فسله اوزان حاصل — اولالر علم مولانایه قابل
زهی عزت زهی دولت سعادت — انک کاننده اولا بو علمه لیاقت
ولیکن قورقرم بر جاهل دون — که انک اولمیه کر طبع موزون
ادم وزنیله تقطیع تفهیم — ایده جهلیله هر معصومه تعلیم
دکیل اولکرده بو موزون کتابی — حراب ایده بو نظم مستطابی
یقین بلدم که بر اوغلانجق اول — ثه اوقویه شعرنای موزون و مهمل

اولور طبعی رکیک و سست و مغبون
قلور محروم اولمز دخی موزون

مکر بر حاذق استاد کامل
انی چهیدیله ایده وزنه قابل

کلور وزنه ولی بولمز سلاست
قالور طبعنده البت بر رکاکت

قوسك اکر یله بر تازه نهالی
بیوسه طوغرلمی اکله شالی

یه ییکی بر داغه کم اوله اول خالک
قویاسن بر لی یوسك ایدمی پاک

تخل اقهر ایلسون اول جاملی کم
اقیدر نظم کز اولوب معلم

اکا کیم اولمدی منظوم مقدور
چو تعلیم ایتمك استر باری منثور

خراب ایتمشدر تحفۀ حسامی
نجه کز طبع ناموزون عامی

بنم بر تحفه‌ی سن صقله یارب
شولردن کا اولمیه طبعی مهذب

نصیب ایتمه بونی ذهن سقیمه
نصیب ایت ذهن پاك مستقیمه

مفاعیلن مفاعیلن فعولن
دورش جان پدر علمه دون و کون

کیم التسه شاهدی خیرله یاد
الهی عالمده یارب ایله دلشاد

Au nom	بنام
Createur	خالق
Et	و
VIVANT	حی
Et	و
fort	توانا
Ancien	قدیم
Et	و
puissant	قادر
Et	و
qui voit	بینا
Et	و
intelligent	دانا
Sans	بی
Nombre	حدّ
Et	و
Vœux	ثنا
Et	و
Louanges	حمد
Et	و
grace	شکر
sans	بی
fin	نهایه
prieres	سپاس
Et	و
faveur	منّت
les vivans	حیاتی
Aussi	هم
les morts	مماتی

غایه	fin
اکا	a celuy
کم	qui
وار ایدوب	existent
بو	cette
کائناتی	creature
یراتدی	il a crée
هم	aussi
قائم	stable
دائمی	encore
اصحاب	leurs associéz
و	Et

یوغیکن	n'etant pas
اول	soit
دیدی	il a dit
وار اولدی	il est devenu
عالم	le monde
هم	aussi
ایتدی	il a fait
قدرت	puissance
اندنصکره	apres cela
بل	Sachez
مرحوم	le defunt
مغفور	a qui dieu fasse misericorde

que - - - - - -	که	ala famille	الینه
pere - - - - - -	والد	qui - - - - - -	کم
Est - - - - - - -	در	ceux cy - - -	بونلر
ce - - - - - - - -	بو	asa loy divine - -	شرعینه
indigent - - -	محتاج	Son serviteur - -	اولدیلر
au pauvre - - -	کدیه	martires - - -	مسخر
Soit - - - - - -	اوله	ensuite - - -	پس
leur livre - - -	لغتلر	ason soufle -	روجینه
amoy - - - - - -	بکا	misericorde -	رحمت
Poëtique - - -	منظوم	sans - - - - - -	بی
jai lû - - - -	اقیدم	fin - - - - -	نیهایه
premierment - -	اولا	encore - - - -	دخی

chef d'œuvre -- تحفه
le cimtierre -- نسامی
odoriferant -- معطر
iles devenu -- اولدی
avec luy -- انكله
l'ame --- جان
livre --- لغت
dans la science علمده
sçavant -- ماهر
que ---- كم
je ne scusse -- بلمسم
il etoit -- اولیدی
rare --- نادر
le ---- كداده

petit enfant -- معصوم
etant ---- ایكن
peine, dificulté -- جهد
avec ---- ایله
le defunt -- مرحوم
il a fait -- اوقتمشدی
lire -
quisent --- مشای
encore --- دخی
arrangé -- منظوم
il a fait lire -- اوقتدی
beaucoup --- چوقا
livre ---- لغاتی
il a fait boire -- ایچردی
amour temperament طبعمه
leau --- اب

age, an. ___	ساله
dieu ___	حداى
faisant ___	ايدوب
je commençasse	بشله سم
il a esté ___	اولدى
facile ___	ميسّر
principalement	خصوصا
la science ___	علم
divine ___	ربّانى
que ___	كه
empereur ___	سلطان
la gloire ___	جلال
la foy ___	الدين
il a dit ___	ديعشدر
la cervelle ___	مغز
de la vie ___	حياتى
de cette maniere	شورسمه
je suis devenu	اولدم
abandon ___	رحلت
il a laissé ___	قودى
le monde ___	دارى
passage ___	فنايى
a moy ___	بكا
que ___	كه
il est devenu ___	اولدى
livre ___	لغت
science ___	علمى
conquis; ___	مسخر
qu'elle ___	نه
a la science ___	علمه

certainement	يقين
jai scu	بلدم
que	كه
un	بر
plante nouvelle nourisson	نورسته
petit Enfant	معصوم
les livres	لغتلر
en lisant	اوقيه
cadence de vers	وزن
avec	ايله
ouvrage de poesie	منظوم
a luy	اكا
Toutte	هر
Science	علم
sera	اولور
enfin	البتره
facile	اسان

L'alcoran	قرآن
Livre	كتاب
vers, poesie	مثنوى
Qui	كم
splendeur	ضياء
Lumiere	نور
L'œuil	چشم
Les amans	عاشقان
Est	در
a moy	بكا
découvert,	كشف
il est devenu	اولدى
en doctrine docte	تعليم
Maitre	استاد
avec luy	انكله
aux amoureux	عشاقه
direction,	ارشاد

pevle	در
arrangé	مكنون
poli	سليس
du beau claire	شوخ
Et	و
couleur changante	رنكاميز
Et	و
Dans le monde	جهانه
il a allumé	يقدى
une	بر
chandelle	شمع
pleine de lumière	منور
elle ne se teindera	سوينمز
jusque au jugement	حشره دك
son profit	نفعن

Devienderas	اولور
Dans le monde	عالمده
un	بر
homme	مرد
Eloquent	سخوندان
Dieu	حدا
joyeux	ساد
fasse	ايليه
son ame	دوحن
du glaive tranchant.	حسامك
Donne	ويره
Dans le paradis	جنتده
la plus elevée	اعلاسن
des places	مقامك
il a apporté	كتوردى
a la poësie	نظمه
tant, autant	برنجه

ils verront	كوره لر
Dans l'histoire	حديثنده
il a ordonné	بويوردى
la gloire	فخر
le monde	عام
cette	بو
signification	معنايى
que	كه
cette	اول
est	در
le bien	خير
l'homme	ادم
que	كه
soit	اولا
toujours	دايما
au bien	خير اته
diligent	ساعى
feront	ايده لر

le peuple	خلق
de la	اندن
profit	ايتفاعى
j'ai desiré	دلادم
que	كيم
j'ecrivisse	يزم
un	بر
fort bon	خوشچه
livre	نامه
le meilleur	نظيره
soit	اوله
Ce	اول
chef d'œuvre	تحفه
sabre, tran=chant	حسامه
que	كه
de celuyci	بوندن

dans un	برتن
séparemen	تنها
orné	مزيّن
s'il est	اولسه
un	بر
aimé, affectioné	محبوب
belles etoffes	زيبا
vêtissant	كيروب
Diverses sortes	ابواع
Couleurs	الوان
avec	ايله
ornemen	ديبا
il donne	ديرور
tout	هر
couleur	رنك
a luy	اكا
une	بر
sorte	دورلو
ornemen	زينت
il deviendra	كلور

l'encore	داخى
Soit	اولا
beaucoup	چوق
profiter	فوايد
grandemen	نيچه
utilité	نفع
ils fassen	ايده لر
de la, de luy	اندن
superflus	زوايد
du sucre	شكردن
De Differente façon	كونه كونه
s'il faisoit cuire	پشسه
tourte de confiture	حلوا
elle sera	اولور
un	بر
plaisir	زوك
tout	هر

il n'y a point — برقدر
si cependant — ولى
n'etant pas — اولماين
icy — ابوبده
beaucoup il ya — چوقلر
j'ai apporté — كتوردم
de la poesie morale — مثنويدن
beaucoup — چوق
choses surprenante — غرايب
que — كه
soit — اوله
leurs docteurs poëtes — مولويلر
a celuy la — بوكا
desireux — راغب
etant — اولن
mer poëme — بحر

aux amans — عشاقه
de toute sorte — درلودرلو
etat — حالت
de quelle façon — نه كلو
qu'il y ait — واراسه
la — انده
perles — جواهر
j'ay apporté — كتوردم
icy — بونده
sinon — الا
qui — كه
soit — اوله
rare — نادر
j'ay placé — قودم
ceux — انلرى
que — كه
usage — استعمالى

اخر	fin
كتوردم	jai apporté
بحر شعر	sa mer son poëme
ايچنده	dedans
انده	la
جواهر	perles
كتوردم	jay apporté
بونده	icy
الّا	sinon
كم	qui
اوله	soit
برابر	un autre
تمام	parfait achevé
اولدقچه	etant devenu
هر	tout

انده	la
واردر	ilya
بونده	icy
امّا	mais
دخى	encore
وار	ilya
بونده	icy
نيچه	beaucoup
بحر	Mer
دعنا	joli, beau
يوغ	non
انده	la
دانى	encore
قطع	piece. morceau
اولدقچه	etant devenu
اخر	

le turc — —	فارسیه
Au Persan —	اولا
soit — — — —	اولا
Opposé vis avis	مقابل
il sçait — — —	بلور
le maitre, expert — —	اهلی
que — — — —	که
sera — — —	اولور
Cet ordre arrengement — —	بو نظم
difficile —	مشکل
De cette maniere	بو رسمه
jay fait — —	ایلدم
ce — — — —	اول
un distic de deux vers	بیتی
l'arrangement	ترتیب

Un — — — — — —	بر
Piece, morceau	قطعه
Cadence — —	موزون
Jecrivois — —	یزردم
La — — — —	انك
Un — — — —	بر
Vers — — — —	بیت
Noble — — —	همایون
qui — — — — —	که
fut — — — — —	اوله
Ny — — — — —	نه
plus avant — —	پیشس
Ny — — — — —	نه
moins — — —	کم
qui — — — —	کم
le turc — — —	ترکی

Je suis ------	یم
province, paia	دیار
Docteur ---	مغلوی
du poete nommé muntechi	منتشاده
Je suis ------	یم
mon intention --	مرادم
Ce -------	بو
que -------	كه
Chef d'oeuvre --	تحفه
qu'il trouve ---	بوله
pompe, renom -- reputation	شهرت
Les cadences --	اوزان
avec ------	ایله
aux enfans	اطفاله
force, puissance	قدرت
ils fassent ---	اده لر
Persan ----	فرس
avec ------	ایله

que ------	كه
il sache ---	بیله
un commencement	مبتدی
Letat ---	احوالی
lordre, arrangement -	تركیب
Ora ------	چو
Leur graces -	الطاف
Dieu ----	خدا
à montré -	كوستردی
parfait, acomplissement	اتمام
J'ai dit ---	ددم
Moy ----	بن
Encore ----	دامی
chef d'oeuvre -	تحفه
Chahidy -	شاهدی
Nom ----	نام
le pauvre ---	كدا الم
Chahidy	ساهدی یی
Docteur en poesie morale	مولوی

Dignité, excel-lence dans un art	لياقت
Cependant	ولیکین
j'apprehende	قورقرم
un - - - - -	بر
ignorant	جاهل
outre proche, mettre en œuvre	دون
qui - - - - - -	كه
de luy - - - - -	انك
ne soit point -	اولميه
Detravers - - -	كژ
temperament - -	طبع
en ordre, pesé	موزون
il ne fasse pas -	ايده مز
la mesure - - -	وزن
avec - - - - -	ايله
cesure d'un vers	تقطيعى
intelligence - -	تفهيم
fasse - - - -	ايده

Les cadences - -	اوزانى
Le produit - -	حاصل
ils soient - -	اولالر
La science - - -	علم
á nos maitres	مولانايه
capable, possible - -	قابل
ô marque d'admiration - -	زهى
Gloire - - -	عزّت
ô! - - - - -	زهى
bonheur - - -	دولت
felicité - -	سعادت
de luy - - - -	انك
qui - - - - - -	كه
la - - - - - -	انك
soit - - - - -	اولا
ce - - - - - - - -	بو
a la science - -	علمه

Ignorance – جهل
Avec – ایله
Tout – هر
Al'enfant معصومه
Doctrine – تعلیم
foible, tendre, fin دکیك
qu'il apprenne اوکرده
Ce – بو
arrangé – موزون
le livre – کتابی
Destruction – حراب
il fasse – ایده
Ce – او
Naturel – طبع
Bon, gentil, مستطابی
Certainement – یقین
Sçachés – بل کل
que – که

Un – بر
Petit garçon – اوغلنجق
d'abord, premier – اوّل
lisant – اقیه
Les vers, ou pœsie سعری
sans cadence – ناموزون
et – و
sans attention – مهمل
il sera – اولور
le temperament طبعی
foible – دکیك
impuissant – سست
Defaillant – مغبون
De pourvu de bon sens قلور
il restera privé محروم
il ne deviendera pas اولیماز
encore – داخی

Elegance,	سلاست	Cadancé	موزون
Jl restera	قالور	orr, si	مكر
Dans son naturel	طبعنك	Vn	بر
Enfin	البت	Docte, fin	خازق
un= une	بر	Maitre	استاد
une foiblesse	ركاكت	Parfait	كامل
situ met	قوسك	Luy	انى
Detravers	الكريله	force	جهد
Vn, une	بر	Avec	ايله
Jeune	تازه	sera	ايله
Beaute,	نمالى	A la cadence	وزنه
En croissant	بويوسه	Capable	قابل
Se redressera telle	طوغريلورمى	il viendera	كلور
Comprend	اكله	A la cadence	وزنه
le proverbe	مثالى	Cepandant	ولى
Ou	يه	il ne trouvera	بولمز

Fera lire	اوقیدر
Ma poësie	نظمی
Detravera	کتر
Etant	اولوب
Un maitre qui l'enseigne	موعلم
A luy	اکا
Qui	کم
N'a par été	اولمدی
Cadencé en Mesure	منظوم
Autant qu'il est possible	مقدور
Ors, pour	چو
Doucement	تعلیم
Faire	اتمك
Veut	استر
Dieu, Seigneur= =au moins	باری
mis en prose	منثور

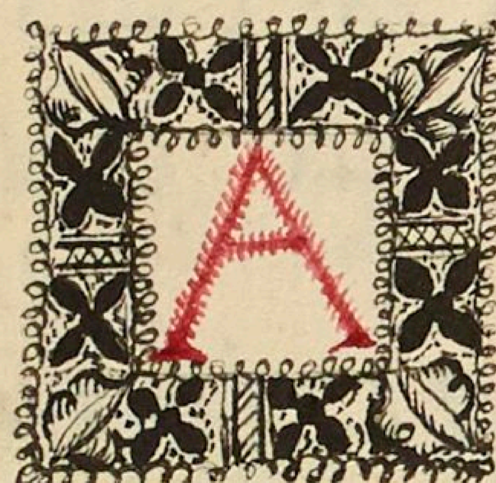
Neuf	یکی
Au pot	بردغه
Qui	کم
Soit	اوله
Celuy	اول
De terre	خاك
Si tu met	قویاسن
De lurine	بولی
Laver	یومق
Sera til	ایده می
Net, propre	پاك
Dieu	خدا
punition	قهر
Fasse	ایلسون
Celuy	اول
Ignorant	جاهل
Qui	کم

Le naturel	طبعی
Droit, sincere	مهذب
Expert destin	نصیب
ne fait pas	ایتمه
Ce cy	بونی
Jugement	ذهن
vitieux	سقیمه
Destin, portion	نصیب
fais	ایت
intelligence	ذهن
Propre,	پاکی
Prudent, fidele	مستقیمه
efforce toy	دوش
Ame	جان
Pere	پدری
travaille	درش
ala science	علمه
Noblesse	دون

Detruit.	خراب
Il a fait	اتمشدی
Chef d'oeuvre	تحفه
glaive tranchant	حسامی
Beaucoup	نچه
De travers	کژ
Naturel	طبع
sans mesure	ناموزون
Et	و
Aveugle	عامی
Mon	بنم
Ce	بو
Mon chef d'oeuvre	تحفه‌ی
Toy	سن
O	یا
Seigneur	رب
Deceuxci	شولردن
qui	که
Ne soit pas	اولمیه

Mention	یاد	Semblable	کون
Deux	ایکی	Qui	کم
Dans le monde	عالمده	Sera	اتسه
O Seigneur	یارب	Chaidi nom de l'auteur	شاهدی
avec	ایله	Bien	خیر
Cœur joyeux.	دلشاد	Avec	ایله

PREFACE

u nom du Createur, vivifiant, tout Puissant, ancien, fort, qui voit tout et qui comprend tout. veux louanges et Graces sans fin, Prieres, faveurs, Et Benediction sans nombre, a celuy qui a Toujours existé a cet Etre Supreme, qui a creé la vie, et la mort; qui d'une seule parole, á tiré, le monde du néant

Fit, dixit, Et factus est Mundus

Qui par sa toute Puissance a creé l'hom̃e
d'un morceau de terre; et c'est de ce meme
homme formé par la main du seigneur
que sont sortis, tous les prophetes et
particulierment notre cheri Mustapha
Prieres et saluts soient rendus a ce roy
des Prophetes, par qui la foy des vrai
Croyans a esté etablie. louanges aussi
a ses dignes associéz, et a tous ceux
de sa posterité qui se sont sacrifiez
pour la vraie foy. vous sçauréz
que defunt mon pere, a qui Dieu avoit
Accordé les lumieres necessaires, pour
se rendre celebre parmi les sçavants
et auquel Dieu fasse paix et misericorde
a pris la peine de me faire lire dans
ma jeunesse toutes sortes de livres de

Poesie: jai lu d'abord le chef d'oeuvre intitulé le glaive tranchant de l'Eloquence; la lecture de ce livre a repandü dans mon esprit toutes les odeurs de la Connoissance des belles lettres. mon pere me fit ensuite lire plusieurs autres livres de Poësie et par cette lecture ou il me faisoit observer exactement la mesure, et la cadence des vers il abréva mon esprit de l'au divine de la science la plus parfaitte; cest enfin par cet voie la plus certaine que jesuis devenu expert dans la connoissance des livres et il yen avoit trespeu que jene comprisse, tres parfaitement. mon pere dans une âge tres avancé setant resigné a la volonté de ~~des~~ Dieu, abandonna cette vie passagere sans etre touché des approche ~~des~~ ~~roy~~ la

Mon si ie doutablez aux autres hommes me trouvant pour lorz tres avancé dans la litterature dont j'avois surmonté une partie des dificultez, je fis en peu de temps des progres incroyables, reussisant dans tout ce que jentreprenois de plus dificille dans la litterature et surtout dans celuy de la theologie; science a laquelle Djelaleddin, a parfaitement bien donné le nom de cervelle de lalcoran voiant que jetois parvenu au degré de science ou je me suis apperçû qu'il etoit necessaire de composer un livre en verz qui pût servir de guide a ceux qui vouderoient sa donner a la litterature et mon propre exemple ma appris avec certitude qu'il etoit necessaire que les jeunes etudiants commencassent par lire la poesie. le maitre ayant

soing de leur faire lire avec la cadence
et la mesure observée dans les vers cest
le vrai moyen de leur procurer la facili
té d'acquerir les sciences d'en faire des
hommes sçavants et qui feront
l'admiration des gens lettrez que
Dieu accorde la felicité eternelle a celuy
qui m'a si bien conduit dans le chemin des
sciences et que sa majesté supreme le place
a un des plus hauts degés du Paradis,
cest luy qui a apporté toutte lelegance
qui se trouve dans les livres poetiques
qui sont ornéz de si belles figures dantousias
mes et de si charmantes varietés cest luy
qui a produit dans le monde cette lumiere
de science qui ne setindera qu'aujour du
jugement et dont on retirra beaucoup

de profit : sans luy qui auroit pu composer
si elegamens les histoires des roys, et les
actions des grands hommes. son invention
est la gloire du monde et le soutien
des faits heroiques ; enfin il a toujours
travaillé pour le bien et l'utilité du
publique jai desiré a son imitation de
composer en vers un joly livre, d'ou lon
pût tirer beaucoup d'utilité, pour entendre
toutes sortes d'ouvrages et je me suis
flatte qu'il seroit tres utile je me suis
jmaginé par raport a la verité des deux
langues dont il est composé que je pouvais
le comparer a un gateau composé de dif
ferentes sucreries, ou le gout d'un chacun
se trouve satisfait je le compare aussi a
une belle personne qui paré, de beaux

habits dont les couleurs sont variées et leur donne a chacun en particulier un nouveau lustre paroissant enfin a tous ceux qui l'admirent sous une nouvelle forme de beauté et un nouveau brillant de charmes de même qu'il se trouve dans l'ouvrage que jai pris pour model, des choses tres precieuses, lon en trouvera aussi dans ce luy ci de tres rares et tres curieuses jay inseré dans ce livre des expressions dont Lusage avoit ete ignore jusqu'a present et qui par consequent n'ont point été usité dans lautre je me suis servi surtout de termes poetiques et etrangers a la poësie ancienne et qui sont propres a reveiller la curiosité de nos poëtes l'on trouvé dans cet ouvrages non seulement

des vers tels qu'on en voit ordinairement mais encore et beaucoup d'autres singuliers par leur genre et leur stil; leur rimes sont aussi plus variés que dans l'ouvrage dont j'ai fait mention ci dessu j'ai inseré a la fin de chaques chapitres une sentence reduite dans un distic composé de deux vers dont l'un est en langue turque et l'autre en langue persienne et qui ont tous deux la meme rime et la meme quantité, ce qui de la veu des sçavants est d'une grande difigulté j'ai observé cette conduitte dans cet ouvrage, afin d'apprendre aux commencants la vraie maniere de bien lire et composer des vers Dieu m'ayant fait la grace de finir mon ouvrage je l'ai intitulé Chaidy je n'ai point d'autre etat que celuy d'un pauvre derviche de la compagnie des mevlevis je suis du pays de ce sçavant

philosophe mintechi je rends grace au tres hau de mavoir fait sçavant surtout de mavoir donné l'art poetique mon iteinti^on^ en composant ce livre qui est un chef dœuv^re^ n'a été autre que de tacher datirer sur luy lapprobation du publique et de procurer aux jeunes etudiants la faculté ^de^ bien lire et composer touts les ouvrages de poesie et de devenir sçavans dans la con=noissance de la langue Persienne con=noissance necessaire pour bien entendre les bons auteurs soit en vers soit en prose et pour qu'ils puissent enfin parvenir a entendre les passages du saint alcoran ô quel bonheur ô quelle felicité pour ce luy qui peut aquerir cette science Divine

ma seule apprehension est que mon livre ne tombe entre les mains de quelque ignorant qui depourvû de la connoissance de la poesie et de la delicatesse de la mesure ne soit pas capable de bien expliquer mon ouvrage et dirige mal les enfants qu'il entreprendera d'instruire en ne leur faisant pas observer la mesure des verx j'assure que non seulement il en fera des ignorants mais même gâttera pour toujourx lex bonnes dispositions qui pouroient se trouver en eux : on doit etre assuré que si on fait lire de la poësie a un jeune enfant sanx luy faire secander les verx il luy restera toujours des mauvaises impressions, que le plus habile maitre ne poura corriger

par lasuitte ou si par hasard il les corrigeoit
ce ne seroit qu'avec beaucoup de difficulté
et si encore je soutiens que L'ecolier resteroit
toujours foible et chancelant si vous lais=
sés courber un jeune arbre pourés vous
le redresser lorsqu'il sera grand de mêmes
si vous laissés croupir de lurine dans un pot
de terre vous aurés beau le rincer il vous
sera impossible de le decrasser comprenés
bien ces deux proverbes que Dieu punis
=se l'ignorant qui voudera s'ingerer
d'instruire la jeunnesse, et qui ne sera pas
assez habile pour faire observer a son
ecolier la force de la poësie. ainsi qui=
=conque ne se trouvera pas capable d'ensei=
=gner ce genre d'erudition doit se tenir dans
les bornes de la prose. preservés ô seigneur

mon chef d'œuvre de tomber entre les mains de pareils ignorans faites moy la grace que pareil malheur ne luy arrive et daignés me faire la faveur qu'il ne soit lû que par des sçavans pourvus d'intelligence et de bon sens. c'est en s'appliquant a la science qu'on honore la memoire de mon pere. recompensés seigneur dans ce monde et dans l'autre ceux qui rendront justice

A cet ouvrage

قطعة الاولى

تكرينك اديدر ايزد ويزدان خداى
داخى بزدك اولويول كوسترجى رهنماى
هم دخى پيغمبر اول كم ويره حقدن خبر

بای توانگر دردیو خسته دیرلر گدای

لب طوداق و رخ یکاق چشم کوز روی یوز

کریکه مژکان مژه دستا ایاق اولدی پای

گوش قولق دوش اوز موش صچن هوش اوص

دود دوتن بو دایدی زود تز رود چای

کارد بچق ادراون دم نیزه پیکان دیمش

نیزه سکوزه کرش تیر اوق کمان اوق یای

خور کنش و یر زمین ژاله چه کوک آسمان

یغمور باران دیکل ابر بولت ماه آی

گاو اوکوز استر قتر خر اشك اشتر دوه

اسب آت و مادیان قسراغ وهم کره طای

فائده سز بر عبث لنسنه یه بیهوده دی

همرچی بهوده سوز سویلیجی ژاژخای

ناقر و طنبور در رچنگله ششتار باب

اقلغ و بربط قوپز دمردودك دف و نای

بو سوزمی ازبرایت لوکالك اچ پاسی

این سخم یاد کن ژنك دلت می زدای

مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

کم بوکتابی اوقور علم اولور اکا قولای

Latin	Persan	Fracois	Turc
Deus	ایزد یزدان خدای	Dieu	تکری
Magnus	بزرك	Grand	اولو
Dux itineris	رهنمای	Conducteur	یول کوستریجی
Vates	پیغمبر	Prophete	اول کم ویره حقدن خبر

Latin	Persan	François	Turc
Dives	بای	Riche	توانکر
Pauper	گدای	Pauvre	یوقسل
Labrum	لب	Levre	طودغ
Gena	روح	Joue	یکق
Oculus	چشم	oeuil	کوز
Vultus	روی	Visage	یوز
Cilium	مژگان مژه	Cil	کرپك
Main	دست	Manus	ال
Pes	پای	Pied	اياق
Auris	گوش	Aureille	قولق
Humerus	دوش	Epaule	اوموز
Mus	موش	Rat	صچان
Mens	اوس	Esprit	هوش
fumus	دود	fumée	توتو
Erat	بود	il Etoit	ایدی
Celeriter	زود	Vite	تز

Latin	Persan	François	Turc
Flumen	رود	Riviere	چای
Culter	کارد	Couteau	بچق
Farina	ارد	Farine	اون
Sagittæ ferrum	پیکان	Fer de la fleche	دمر
Lancea	نیزه	Lance, dard	سکو
Arcus vel instrumenti nervus	ده	Corde d'arc ou d'instrument	کرس
Arcus	کمان	Arc	یای
Sagitta	تیر	Fleche	اوق
Sol	خور	Soleil	کونش
terra	رمین	Terre	یر
Ros	چه	Rosée	ژاله
Cœlum	اسمان	Ciel	کوك
imber	باران	Pluye	یغمر
nubes	ابر	Nue ou nuées	بولت
luna & mensis	ماه	lune, mois	ای

Latin	Persan	François	Turc
Bos ferus	كاو	Bufle	اوكوز
Mulus	استر	Mulet	قتر
Asinus	خار	Asne	اشك
Chamelus	استر	Chameau	دوه
Equus	اسب	Cheval	ات
Equa	ماديان	Jument	قسرق
Equulus	كره	Poulin	طاى
sine fructu	بيهوده	sans profit	فايده سز
fabellarum narrator	ژاژخاى	conteur de sornettes	بيهوده سوز سويليجى
Lyra	چنك	Harpe	ناقره
Fidicula	ششتا	Mandore	طنبور
Minoris modi fes	اقلغ	Rebec petit violon	رباب
cithara	بربط	Lut	قپوز
tibia rostra	دمر	flute a bec	ددك
Tibia	دف	flute traversiere	ناى

Latin	Persan	François	Turc
Hoc	این	cette	بو
Dictum meum	سخنم	ma parole	سوزومی
Disce	یادکن	apprend par cœur	اسبر ایت
Cordis tui	دلت	De ton cœur	کوکلنك
Aperi	میژه دای	Ouvre	اچ
Rubiginem	زنك	la rouille	پاسی

Sentences

Apprend par cœur ces vers, si tu veux te derouiller l'esprit

Qui conque lira cet ouvrage aquerera la facilité de pervenir a la Science

قطعة الثانية

کیت برو سویله بکو کل بتیا
ایچ طون شلوار دی یلتغاستن
نغز دیکل کو کچکه بینی ید معز
اولدی دریچه ترجه در قپو
خویش خصم قوم و قبیله تبار
کر بر کلدی نامه سنت قاروش
تله قو و دام طوزوق نام آد
طوزغاق و اتماق و اتنان کوشت
بغدیر کند مردی و ارزن طرو
ارغنه دی کاریز اولوق ناودان
هیچ تو کس نی نمایدمرا

آزچه ندن چون نته یچون چرا
کوملکه پیراهن و قفتان قبا
چغر و ورغ غوکدر قورباغا
کوشه بوجق اورتمیان اوسرا
یاده دی بیگانه بیلش آشنا
اولدی پرستار رده دورنیا
شام ایله بام اخشم و طلک چیک درا
ماست یوغرد بورچیا آشی ماستبا
اربد و بوکرلجه جوو لوبیا
دانجی دکرمن ندر آسیا
سنجلیین کمسه کورنمز بکا

مفتعلن مفتعلن فاعلن	ای شه خوبان جهان مرحبا

Latin	Persan	François	Turc
Abi	برو	Vaten	كت
Loquare	بكو	parle	سويله
Veni	بيا	Vienr	كل
Dequare	ازچه	Dequoi	ندن
Cur	چرا	Pourquoi	نيچون
Substrictiora feminalia	شلوار	Grandculotte	ايچ طون
Mantche	استين	Manche d'habit	يك
Subucula	پيراهن	Chemise	كوملك
pretiosior theaura	قبا	Veste d'honeur	قفتان
Pulcher	نغز	Beau	كوكچك
Cerebrum	مغز	Cervelle	بين
Bufo	چغز	Crapaud	زع
Rana	غوك	Grenouille	قوربغا

Latin	Persan	François	Turc
Scalæ	ترجه	Degré, escalier	دریج
Janua	در	Porte	قپو
Angulus	کوشه	Coin	بوجق
Medium	میان	Milieu	اورته
Domus	سرا	Maison	او
Propinquus	خویش	Parent	خصم
Gens, natio	قوم	Nation	قبیله
Mentio	بیکانه	Mention	یاد
Cognitus	اشنا	Connu	بلش
Felex	کربه	Chat	کدی
Mensa aerea	تاوه	Table d'airain	سنیت
Familia	پرستاد	Domestique	قاروش
Avus	نیا	Grand pere	دده
Avicularum Decipulum	فق	Trebuchet	تله
Retium	دام	Filet	طوزق
Nomen	نام	Nom	اد

Latin	Persan	François	Turc
Vesperum	شام	Soir	احشام
Diluculum	بام	Point du jour	طك
Æs campanum	درا	Cloche	چك
Frumentum	كندم	Bled	بوغداى
Sal	نمك	Sel	توز
Panis	نان	Pain	اتمك
Caro	كوشت	Viande	ات
Lac contractum	ماست	lait caillé	يوغرد
Jus lentius panis ex lacte	ماستيا	soupe au lait	بورنجه اشى
Cloaca	كارز	Egout	ارغ
Stillicidium	ناودان	gouttiere	اولوق
Pistrinum	اسياب	Moulin.	دكرمن

Sentences

L'objet que nous cherissons nous paroit
Toujours sans modelle — — — — — — — —

La beauté, d'une belle Phisionomie,
Previent toujours, en sa faveur. — —

قطعة الثالثة

اچق کشاده و پیشانی آلن ابرو قاش
دنجی برادر و همراه و قردش و یولداش
صمنلو بلچیغه کهکل کرخ کج و قومدیك
صفال صقسید رخیشت و سنك کرپج و طاش
صو آب و خاك دُر طپرق آتش اود یل باد
هم اشك کوز یشید رخشك و ترقورویله یاش
خریدن المق و صتمق فروختن بجزال
دی سوداغی یه کالا اندر متاع و قماش
الجی هرزه کرو لشت اکن شیاد نطس
بکاراك بدرو هیچ بکوب دولك چچ چاش
برشمق آشتی آمیختن قرشمقدر

یوش نه رام وصوش جنکده دُر دنجی پرخاش

اوقی دُرُش کیجه کوندز صنعر لین اولمه

بخوان بکوش شب و روز هیچر کاو مباش

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات

سنکله اولیدم کشکه باتوبودم کاش

Latin	Persan	François	Turc
Patens	کشاده	Ouvert	اچیق
Frons	پشانی	Front	الن
Superciliū	ابر	Sourcil	قاش
Frater	برادر	Frere	قرداش
Comes	همراه	Compagnon de voiage	یولداش
Cæmentum	کهگل	Moilon	صمان بلچق
Calx	کچ	Chaux	کرج

Latin	Persan	François	Turc
Arena	ریك	Sable	قوم
Aqualia	سفال	Pot a l'eau	صقسی
Arenatum	حشت	Ciment	كرپیچ
Lapis	سنك	Pierre	طاش
Aqua	اب	Eau	صو
Argilla	خاك	Terre	طوپرق
ignis	اود	Feu	اتش
Ventus	باد	Vent	یل
Lacryma	اشك	Larme	كوزیشی
Siccus	خشك	Sec	قری
Madidus	تر	Humide	یاش
Sumere	خریدن	Prendre	المق
Vendere	فروختن	Vendre	صتمق
Quaestus	سود	Gain	اصی
Pannus	كالا	Etoffe	متاع قماش

Latin	Persan	François	Turc
Sator 1	کِشت 2	Semeur	اکنجی
Semen 2	برزگر 1	Semence	اکن
Lira	نطس	Sillon	شیاز
Semina	بکار	Seme	اک
Radix	بدرو	Racine	بیچ
funde	بکوب	Repand	دوك
frumenti numerum	چاس	Amas de Bléd	چچ
Pacem facere	اشتی	Faire la paix	برشمق
sejinstrudere	امیختن	S'injerer	قرشمق
Placidus	دام	Pacifique	یوش
Prælium	صوانش پیرخاش	Combat	جنك
Lege	نخوان	Lis	اوقی
Labora	بکوش	Travaille	دِرش
Noctu	شب	De nuit	کیجه
Diu	روز	De jour	کوندز
Bovi similis	همچو کاو	Comme un Beuf	صغرلین
ne sis	مباش	Ne sois pas	اولمه

Sentences

Applique toy jour et nuit pour que tu ne soit par toute ta vie une Bete ————

La compagnie des gens de merite est toujours recherchée ————

قطعة الرابعة

زغن چیلق اولدی و قرتال دال
ستاره و اختر دیکل یلدزه
هلاله مه نو دینور فارسی
ارو یردی زنبور و کند و قوان
بولوك صاچ اوریلو و صرقوغ و بك
دی اوغلنجغه کوزك و کنك کرز
بنامش ندر فرتوت و قرغل دوی

کبوتر کوکرجین قنت پر و بال
دی بر بینه اولکریکی ای هلال
صمان اوغروسی کهکشان اندا شال
شکوفه چچك انکبین اولدی بال
یك کیسو و مرغل فرخال و کاکل
جوان دیکت پوز اوغل پیر زال
قری پیر زن آی ویل ماه و سال

سوزم وار ایوا خودن بهدن ال کدیسر جمال وقالسر کمال	سخن دارم ازدر برازمن ستان فعولن فعولن فعولن فعول

Latin	Persan	François	Turc
Milvus	زغن	Milan	چایلق
Aquila	دال	Aigle	قرتال
Columbus	کبوتر	Pigeonnau	کوکرجن
Ala	پر	Aile	قنت
Stella	ستاره	Etoile	یلدز
Pleyades	اولکر	Etoile poussiniere	پروین
Luna crescentis cornua	هلال	Croissant de lune	یکی ای
Via lactea	کهکشان	Voye lactée	صمان اوغریسی
Fascia	اییه	Echarpe	شال
Apis	زنبور	Mouche a miel	قوان
Alvus	کندو	Ruche	قوان
Flos	شکوفه	Fleur	چچك
Mel	انکوبین	Miel	بال
Decussatim crines implicati	بلك	Cheveux tressez	صاح
Naevus	خال	Signe qui vient au corps	بك

Latin	Persan	Francois	Turc
jnteize decus satim implexi crines	مرغول	Tresse de cheveux	كيسو
Capillus plexus	فرحال	Cheveux frisés	صرقق
Puerulus	كودك	Petit garcon	اوغلنجق
Adolescentulus	كرز	Garcon hors de l'enfance	كيك
juvenis	حوان	jeune homme	ييكت
filius	پور	fils	اوغول
Senex	پير	Vieillard	ثال
Delirus senex	فرتور	Radoteur	بنامش
Canescens	دموى	Grison	قرغل
Anus	پيره زن	Vune vielle	قرى
Mensis Luna	ماه	Mois, Lune	اى
Annus	صال	Aannée	ييل
Verbum habeo	سخندارم	jay un mot	سوزم وار
a Margarita	اذدر	que la perle	انجودن
Melius	به	meilleur	ايو
A me	ازمن	De moi	بندن
Accipe	ستان	Prenez	ال

Sentences

Les bons conseils sont preferables a tout ce qu'il a de prétieux au monde

La beauté passe avec la jeunesse, mais la vertu reste jusq'au tombeau.

قِطْعَةُ الْخَامِسَةُ

دیرلر سیجی یه باده و مل هم پیاله جام

قرنق کنیزك و قوله دی بنده هم غلام

کنجشك سرچه صرچه دی انکینه در

سرچه طیینه یعنی بلغزد خبر پیام

بر بند در کو ملد رك افساد دریولار

فتراك ترکی زین ایر اولد اوین لکام

کفکیر کمچه تابه طغن چولمکه دی دیك

جرشید و تخت قیندی و بشدی چیك جام

شمشیر و تیغ دی قلجه دشنه خنجر

کیمخت صغری قینه غلاف اید و هم نبام

طام بام و یورح وامر وکس ام و مراد کام

هم کامدر ادمردمی دماغه کام

ای دستکیر دامنت از دست کی هلم

ای ال طتوجی اتکك الدن قچان قویام

مفعولن فاعلن فاعلتن فاعلات

علم او کرنن کشی بولیسر دریوحه مقام

Latin	Persan	François	Turc
Vinum	باده — مل	Vin	سجی
Ancilla	كنيزك	Servante	قرنق
Servus	بنده	Esclave	قول
Passer	سرچه	Passerau	كنجشك
Vitrum	ابكينه	Verre	صرچه
Vitrealum	طينه	Vitrere	سرچه
Nuncius	پيام	Nouvelle	حبر
Capistrum	بربند	Licou	كملدرك
frenum	يولار	Bride	اقسار
Ephipupilla	تركى	Pommeau de selle	قتراك
Ephipium	زين	Selle	اكر
Capistrum	لكام	Bride	اوين
Multifore Cochlear	كپچه	Ecumoire	كفكير
Sartago	طغن	Vane poelé	تايه
olla	ديك	Pot a mettre au feu	حولمك
bullitus	جوشيد	Bouilli	قندى

Latin	Persan	François	Turc
Coctus	پخت	Cellit	پشدی
Crudus	خام	Britten'est pas cuit	چیك
Sicca	دشنه	Poignard	تیغ خنجر
Acinaceum	شمشیر	Sabre Poële	قلیچ
Chagrin	کیمخت	Corvum Isabrum	سعری
vagina	قینه نیام	Gaine	غلاف
Tectum	بام	Toit	طام
Es alienum	وام	Dette	بورج
Desiderium	کام	Desir	مراد
Passum	گام	Pas	ادیم
Palatum	کام	Palais	دیماغ

Sentences

Nous ne pouvons venir souvent about de nos entreprises sans une forte protection

L'homme Scavant a la preeminence partout

قِطْعَةُ ٱلسَّادِسَةُ

قادن شكم نافه كوبك بلد دميان قوشق كمر

داحى زنحدانده اكك سينه كوكسدر داحى بر

مرغاب وچرغ اوردك چقر تيزى كند يعنى ققر

اهن دمردر مس بقر كومش نه سيم التون نه زر

اردير قلاى وروى توج اسان ككزر شوار كوج

ادلج بهادر كيش قوچ ديشى دادكك ماده نر

كاره هفته كيرلوابش كاند رجماع وبوس اوپوش

حوی کرده یعنی دیرلمش عورت زن وشوهر دُرار

حم کوید دردستی سبوان سواوتر این سوبرو

اول اداشاغه یوقرو ییش وپس وزیروز بد

بورجُك اوده وامت کنزلار قمّقشی پیشم نجار

بونده کتر اینجابیاد انده الت احا ببر

اوتّرمه بلمزلرله قچ کندولی قوداى اوغل

منشین بنادانان گریز حود دار ها کن ای پسر

مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

حقّا که جاهل صحبتی نار جهنّمدن بتر

Latin	Persan	françois	Turc
Venter	شکم	Ventre	قارن
Umbiculus	نافه	Nombril	کوبك
Renes	میان	Les Reins	بل
Zona	کمر	Ceinture	قوشق
Mentum	سنخندان	Menton	اکك
Pectus	سینه بر	Poitrine	کوکس
Anas	مرغاب=	Canard	اوردك
	چرغ=		
Accipiter	تیزی لند قتبر	Oiseau de chasse	چقر
ferrum	اهن	fer	دم
Cyprium æs	مس	Cuivre	سربقر
Argentum	سیم	Argent	کومش
Aurum	زر	Or	التون
Plumbu[m] album	ارزیز	Etain	قالای
æs	روی	Bronze	توج

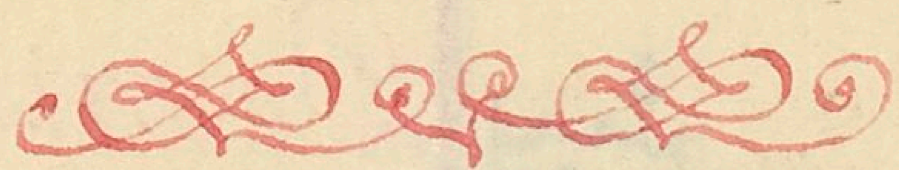
Latin	Persan	François	Turc
Facilis	اسان	Facile	کلکز
Difficilis	دشوار	Difficile	کوچ
hircus	نهاز	Bouc	ارکج
Aries	کبش	Belier	قوج
Fœmina	ماده	Femelle	دیشی
Mas	نر	Mâle	ادکك
Res arcana	کاری نهفته	Chose secrette	کزلوایش
Osculum	بوس	Baiser	اوپش
Sudore perfusus	خوی کرده	Couvert de sueur	ددلمش
Mulier	زن	femme	عورت
Somne	سوهر	Somme	ارد
Vurna	حوم	Vurne	کوپ
Hidra	سبو	Cruche	دستی
Ab hoc Latere	انسو	de ce coté cy	اوته
Abillo latere	این سو	De ce coté la	برو
Ante	پیش	Devant	اوك

Latin	Persan	François	Turc
Retrò	پس	Derriere	ارد
Infra deorsum	زیر	En bas	اشاغه
Exelsus	زبر	haut	یوقرو
Ære alieno te libera	وامت کوزار	Paye ta dette	یورجك اوده
Radula	پیشم نماد	Grattoir	ارقم قشی
Huc affer	اینجا بیا	Apporte icy	بو یده کتور
illuc fer	انجا ببر	Porte la	افده ایلت

Sentences

Il est certain que la conversation d'un ignorant est souvent ce qu'il y a de plus dangereux

Fuyés mon fils la compagnie des ignorants d'autant quelle vous sera toujours desavantageuse

قطعة السابعة

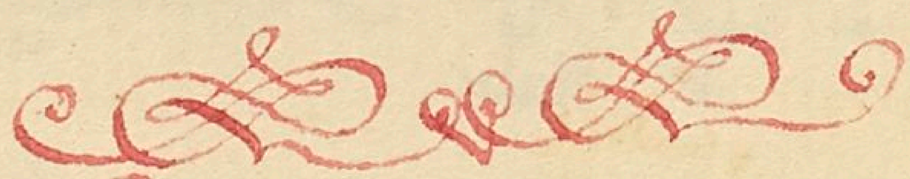
چشمه بکار اولدی کوزه بردق | استامه مجوی وجوی ارمق
انداختن وفرو فکندن | اتمق دخی اشغه برقمق
زرد اولدی صری وکبود در کوک | قاره سیه وسپید در اق
هم سرخ قزل یشلدر سبز | نیل اولدی چوید کزینه توقمق
لخت اولدی چومق قتیدر سخت | هم ایری درشت ونرم یومشق
کف ایه وناخن اولدی طرنق | انکشت سترک اولوپرمق
کالوچ کچیسی مشت یومرق | کشتی کمیدر عجه زورق
هم شیب وفراز اینش یوقشدر | قورتلدی اوکمسه کاولدی قورقق
بر هیدان کس که شده هراسان | یوکسک خوبلند وپست الچق
مفعول مفاعلن فعولن | علم ایچره درر سعادت انجق

Latin	Persan	François	Turc
Fons	بكاد	Fontaine	چشمه
Aqualis	كوزه	Pot a l'eau	بردق
Non sponte	بجوبى	Involontairement	اسحامه
Rivus	جوى	Ruisseau	ارمق
Jacere	انداختن	Jetter	اتمق
Ad terram affligere	فرو فكندن	Jetter en bas	اشغه برقق
Flavus	زرد	Jaune	صرو
Ceruleus	كبود	Bleu celeste	كوك
Niger	سيه	Noir	قاره
Albus	سپيد	Blanc	اق
Ruber	سرخ	Rouge	قزل
Viridus	سبز	Verd	يشل
Nymphea flore luteo	چويد	jaune d'eau	نيل
Biceps malleus	كوزينه	Mailler	توقمق
Palma	ايه	Paume de la main	كر
Unguis	ناخن	Ongle	طرنق
Pollex	انكست سترك	Pouce	اولو پرمق
Minimus digitus	كالوج	Le petit doigt	كچسى پرمق

Latin	Persan	François	Turc
Pugnus	مشت	Le Poing	يومرق
Navis	كشتى دورق	Vaisseau	كمى
Descensus	شيب	Descente	انش
Ascensus	فراز	Montée	يوقش
Altus	جوبلند	Hau, élevé	يوكسك
infimus	پست	Bas	الچق

Sentences

La mefiance est la mere de surté

Le vray Bonheur consiste dans
La science

قطعة الثامنة

ييكلد يغى طمرهم رك طمردى قاندرون

يازلمش چوق سماط اراسته بسيار خوان

بازكوندعكسنه دردامى كلكوندفكر

دردلودلوكونه كون باشى اشاغه سرنكون

كوده تن روده بغرسق بلكرك او يكين كرده ششش

ايكو پهلو يكا سركشت يان اوجه سروف

رسته قورتلمش وليكن بسته بغلو دسته صب

موى قل حامه قلم نامه بتق درجامه طون

صوچ كناه وصاچ بيقشان صچ برى ايشه بشاش

اوبزن قوير بكن بهراش قوص بتر اسريون

34

بر ایکی اوچ دورد و بش یك دو سه چار و پنج و شش

آلتی هفت و هشت و نه دیدی سکز طوقوز اون

بیست و سی یکرمی اوتوز چل قرق و پنجاه اللیدر

شصت و هفتاد آلتمش و یتمش در کالیوه بون

دانی هشتاد و نود صد سکسن و طقسان و یوز

بیك هزار و صد صنه بشمار و میکن آزمون

ایچرو کل الکر ایسك بر حسه قالغل طشره ده

اندرون اگر شناسی ورنه میمان در برون

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

حیف الاکم دام جهل ایچنده قالمشدر زبون

Latin	Persan	François	Turc
Vena	میچلد	Vene	طمر
sanguis	خون	Sang	قان
Compositus	اراسته	Arrangé	نازلنمش
Multum	سیار	Beaucoup	چوق
Roseus	فکر	De couleur de rose	کلکونه
Supinus	عکسنه	qui est a la renverse	بازکونه
pluribus modis	کونه کون	En plusieurs facons	درلودرلو
Deorsum capite	سرنکون	La teste en bas	باشی اشاغی
Corpus	کوده	Le corps	تن
intestinum	روده	Boyeau	بغرسق
Ren	کرده	Rognion	بکرك
Lien	شش	Rate	اویکن
Costa	ایکو	Côte	یهلو
Latus	سو	Côté	یکا
Latus	کشت	le flanc	یان
Acumen	سرون	Pointe	اوجه
Elapsus	رسته	Sauvé	قورتلمش
Vinctus	بسته	Lié	یغلو

Latin	Persan	François	Turc
Manubriũ	رسته	Manche	صپ
Pilus	موی	Poil	قل
Calamus	حامه	Plume	قلم
Epistola	نامه	Lettre	بتی
Vestimentum	طون	Vetement	حامه
Culpa	گناه	faute	صچ
Spargé	بفشان	Repand	صچ
exonera alvum	بری	Chie	صچ
Urinam redde	بشاش	Pisse	اشه
Velle	بزن	frappe	اور
Evelle	بکن	Arache	قوپر
Vome	بهراش	Vomir	قوص
Exacue	بتراش	taille	یون
Unus	یك	Un	بر
Duo	دو	Deux	ایکی
Tres	سه	Trois	اوچ
Quatuor	چهار	Quatre	دورد
Quinque	بنج	cinq	بش

Latin	Persan	François	Turc
Sex	شش	Six	التی
Septem	هفت	Sept	یدی
hocto	هشت	Huit	سکز
Novem	ناه	Neuf	طقز
Decem	ده	Dix	اون
Vigenti	پیست	Vingt	یکرمی
Trigenta	سی	Trente	اوتز
Quadraginta	چیل	Quarante	قرق
Quinquagenta	پنجاه	Cinquante	اللی
Sexagenta	شصت	Soixante	التمش
Septuagenta	نون	Soixante et dix	یتمش
jneptur	هفتاد	j diot	کالیوه
octogenta	هشتاد	quatrevingt	سکسن
nonagenta	نود	quatrevingt dix	طقسان
centum	صد	Cent	یوز
Mille	هزار	Mille	بیك
innumerabilis	بشمار	innombrable	صی صینه

Sentences

L'homme intelligent entend à Demi Mot.

Le sort de celuy qui a croupi dans l'ignorance est à plaindre ———

قطعة التاسعة

بورزيدن اوزغمك نورديدن دردورمك

زمين را خوك بركندن تدبيرى طوكرزدمك

زبودن قيمغه ديرلر غمودن يعنى كوسترمك

زدودن پصدن اچمقدر بسودن دردنى سورمك

رسن ايپ تافتن بوكمك يورو كمر يافتن بولمق

رسيدن ايرمك ودرمك بچيدن بافتن اورمك

خراميدن خرشيدن صالنمق طرملامقدر

صاورمق اولدى دراميدن دردو غمك

غژیدن اولدی سورتمك بلکه دیدن دردوغمك

گزیدن در ایصرمق داخی سك لاییدن ایت اورمك

یالك تف سوختن یقمق در زیور دوختن دکمك

خمیدن روفتن یعنی اکلمك داخی سوپرمك

اولور انکاشتن افراشتن سرمك و قالدرمق

دخی پنداشتن برداشتن صنماغ و کوترمك

طپیدن در طلابیق دمیدن سبزه اورپرمك

رمانیدن در اورکمك رسانیدن در ایرکورمك

چه باشد سردتر از یخ ز مردم خویشتن دیدن

بو لاصو قرق بوزدن ادمدن کندوزین کورمك

مفاعلن مفاعیلن مفاعلن فاعیلت

کرکدر کندوزین بلمزلره کندویی بلدرمك

Latin	Persan	François	Turc
Efferare	رمانیدن	Effaroucher	اورکمك
Ad accessum Ducere	رمانیدن	faire arriver	ایرکورمك
Concupiscere	بورزیدن	Desirer	اوزغمك
Colligere	نوردیدن	Amasser	درمك
Terra	زمین	La terre	یر
Sus	خوك	Cochon.	طوكز
Vellere	مركندن	Arracher	درمك
furari	ربودن	Dérober	قیق
Ostendere	نمودن	Montrer	كوسترمك
Rubiginem Abstergere	زدودن	Derouiller	یصدن اچمق
Pandere	بسودن	Etendre	سرمك
Interplicare	بافتن	Entrelacer	اورمك
Liberarese	خرامیدن	se balancer	صلنمق
Vnguibus cutem	خراشیدن	Egratigner	طرملامق
Perstrigere	دامیدن	Vanner	صورملق
Difflare spiritu pulverem	دامیدن	Souffler la poussiere	اُفرمك

Latin	Persan	François	Turc
Conjectare	انكاشتن	Conjecturer	سزمق
Allevare	افراشدن	Lever	قالدرمق
Cogitare	بنداشتن	Penser	صنمق
Ferre	برداشتن	Porter	كوترمك
Lucere	طبيدن	Reluire	طلابيمق
Germinare	دميدن	Germer	سبزه اوليپورمك
Funis	رسن	Corde	ايب
Torquere	تافدن	Tordre	بوكمك
Invenire	بافدن	Trouver	بولمق
Attingere	رسيدن	Atteindre	ايرمك
Colligere	بچيدن	Recueillir	درمك
Prorepere	تمزيدن	Se trainer	سورتمك
Redire	يكرديدن	Retourner	دونمك
Involvere	كثريدن	Etortiller	صرمق
Latrare	سكلابيدن	Abboyer	ايت اورمك
Pluma	تو	Plume	يلك
Comburere	سوختن	Bruler	يقمق

Latin	Persan	François	Turc
Suere	دوختن	Coudre	دكمك
Cinjingere	لميدن	Eu chasseu	اكلمك
Verrere	روفتن	Balayer	سپورمك

Sentences

Il faut apprendre a se connoitre a se connoitre soy meme avant que de connoitre les autres.

Mefiés vous d'une personne dont la bord est froid et Rude.

قِطْعَة اَلْعَاشِرَة

سوده شیرو تودردی قیمغه قله دداغز هم اغز دهان

سورویه کله تله توره دی دله سکسر دله دی زبان

اولو خانرکی دجی کی قچن قشه دی دیکل سچیه دی

قمشه دی نی سکره دی پی ایلکه دی نخ سکوک اسحون ا

کریاغی مسکه ویایغک ادی نره درا ولوبهره در

اوده زهره دی قاوق خته اوکیك کلاوژه صفسغان

شاه
قومرغ دی پچه یوری در یوه لاله درداهی اشیان

شوکوجوجك اوکاوله یایعون اگاکازه دی قمش اولسه اول

دی اکانیین او خانه دی درکه ستون اشك استان

سکایکرك اول که قول اولا سن دین اولوسنه قوبونی انی

بتوبهتران که رهی شوی بهزلك دین بهل ایزوان

مفعلن مفعلن مفعلن فعلت

لوچجکدن اول کادب اوکرندبیویب عزیز اوله بیکمان

Latin	Persan	François	Turc
Lac	شير	Lait	سد
Congeries	توده	Tas	قيمق
Primum lac vaccinũ	قله	Premier lait de vache	اغوز
Os	دهان	Bouche	اغز
Grex	گله	Troupeau	سرى
Conjuncté	توره	Ensemble	بله
Mastella major	دله	Fouine	سكشر
Lingua	زبان	Langue	دل
Palatium	كهى	Hôtel	اولوخان
Quando	كى	Quand	قچن
Merum	مى	Vin	سجى
Arundo	نى	Roseau	قمش
Nervus	پى	Nerf	سكر
Medula	مج	Moëlle	الك
Costa	استخوان	Cote	سكلك
Butyrum	مسكه	Beurre	كره ياغى

Latin	Persan	François	Turc
Adeps	بهره	Graisse	یاغ
Magnus diver	بهره	Grand opul eu	اولو
Fel	زهره	Fiel	اوده
Vessicca	ابدن	Vessie	قوق
Gallina	ماکیان	Poule	تاوق
Bubo	کوف	Duc. oiseau de nuit.	اوك
Ancer	بط	Oye	قز
Turtur	قاحبته	Tourterelle	کیك
Picca	کلاژه	Pie: oiseau	صقصغن
Avis	مرغ	Oiseau	قوش
Pullus	پچه	Petit dun ois eau	بوری
Nidus	اشیان	Nid	یوه‌لان
Domuncula	کاوله	Vune petite maison	کچوجك او
Domus	خانه	Maison	او
Trabs	سوتون	Poutre	دیرك
inferum limen	استان	Seuil de porte	اشك

Sentences

Apprend mon fils qu'il vaut mieux obeir que de commander

Acoutume toy des l'enfance a etre poly, et civil si tu veux parvenir de bonheur a etre elevé en dignité.

قطعة الحادية عشرة

تكرك طلوونچه دنی دی برق قره دپی یرده‌مه

دی میش قیون قزویه بره چوبانه شبان سوروپردمه

دی غلّه تخل بیوندرغه دی بوغ یبایه هیدولی

اوکندده غاو شنك وصبان اوقینه دی هیش وزوله سمه

کوزل کشرنه قولتق ایچی بکبش چك وحکمه یعنی مکش

دی ابلهه کول وشیدا لودی کیج اویرفلیوه سمه

سن اتر جانی ادب یولنه یوردی کاوله سن یر رقمودن

توجان پدر راه ادب برو که شوی سرور همه

مفاعلن مفاعلن مفاعلن فاعلت

حرامی یمه یلانی دیمه دی عیش غمه سکر بودمه

Latin	Persan	François	Turc
Grando	تگرک	Grele	طلو
Nix	برف	Nege	قر
Montis cacumen	دمه	Sommet de montagne	ریی
Vervex	میش	Mouton	قیون
Agnus	بره	Agneau	قزو
Pastor	شبان	Berger	چوبان
Grex	رمه	Troupeau	سری
Frumentũ	تخل	Toute sorte de bled	غله
Jugum	یوغ	Jougue	بیوندرق
Cœruleum	هیدویی	Bleu	ملی ماوی
Stimulus	غاوشنك	Aiguillan de bouvier	اوکندر
Aratri ferrum	هیس	fer de la charüe	صبان اوق

Latin	Persan	François	Turc
Animi præceps	سمه	Etourdi	زوله
Concavitas Alæ	كش	Dedans de l'aiselle	قولتق ایچی
Vellere	يكش	Arracher	چکمه
Ne trahas	مكش	Ne tire pas	حکمه
Ineptus	كول	Benet	ابله
Demens	شيدا	Fou	دلو
Sub coatilis contextum tentorium	اوبه	Tente de feutre	کچه
Attonitus	سمه	Etourdi	فليوه

Sentences

C'est en suivant le bon exemple de ton pere que tu acquerra l'estime d'un chacun
Abstenés vous de faire ce qui est defendu
haïssés le mensonge vous vivrerés content

قطعة الثانية عشرة

دی چو پیر امن واقلیمه دی کتش	دام جیه قوجیه اهنکروز دکر
درخورند در لایق وهم سراوار	ادام دولتنك هر ایلش یور
باردر ندر میسر دو دا جی هر شی	می زنید و ماند قله یماند بکرد
دندان دیش ارشد دیلك و تار شد	یوردار غنجه دی پشم یوکه قالته پستر
یوقرلغه بالا تر و بالا یوی وحوی	ایلر لکه دی پیشتر و کیر یلکه پست
دهر قولاوز بر یمش اوجی پیر و	پیکار صوش صورته دی چهره و پیکر
سداد بن و یر دی بکا عدالد داد	دادار دیکل عادله دی قردشه رادر

ملك اتسی خداوند وخدیو بشتاتاب — برده قاروش قول دجی دیرلر قوله چاکر

هم اولدی سپهدار و سپهبد چری باشی — دارا اولو سلطانه دی حکم ایدجی داور

قرنجه دی بهرام و زحل دردنجی کوکی کیوان — لون باتوغی زیاختر وطوندوغی حال

کوچلو یه توانا دیدیلر لیك بهادر — الب اولدی و نیو ادی دلیر اولدی دلاور

شاشی یه دی لوچه دجی لوك السزه دستی — لنك اقسغه دی دلسزه لال ایدو صغر کر

قیزامغه سرخیزه دی دژپیه دردبز — دنبل چبن اژخ سکل ارمردوادیر کر

پیروز ظفر اونکولاك اولدی سکالش — پاداش کیشی کین اودشمك دجی کیفر

بویرق طوت وکیر یوله وطغری یوری دام — فرمان بر وشوبره و راست روایدر

مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن — علمه عمل ایت تا بولوسن جنّت وکوثر

Latin	Persan	François	Turc
Circuitus	پیرامن	Circuit	چوره
Climar	کشور	Climat	اقلیم

Latin	Persan	François	Turc
Ferrarius	اهنگر	Forgeron	دامرجی
Faber Aurifex	زرگر	Orfevre	قویجی
Congruens	حورند	Convenable	لایق
Se quiescere	ادام	Se delasser	دولنمك
Ornamenta	بزرك زیور	Ornement	ارایش
Decet	میسزد	il sied	یارد
Similis	مانند	Ressemblant	بكزرد
Dens	دندان	Dent	دش
Carpus	امرش	Poignet	بلك
Cubitus	ارش	Coudée	تار
Vellus	پسم	Toison	بودارغنج
Onus	ستكر	Charge	یوق
Altitudo	بالاتربال	Hauteur	بوقرلغ
Statura	حوی	Taille	بوی
Templi frons	پیشتر	Portail	ایلرلك

Latin	Persan	François	Turc
Squalor	پلستر	Crasse	کیرلك
Dux	رهبر	Guide	قولغوز
Fructus	بر	Fruit	يمش
Scabiosus	پرود	Galeux	اويوزجي
Prœlium	پيكار	Combat	صوش
Tabula picta	چهر	Tableau	صورت
Mihi dedit	ميداد بمن	il m'a donné	ويردى بكا
justitia	داد	justice	عدل
Justus	دادار	juste	عادل
Dominus	اسپى	Seigneur	ملك
Ursus	پشتاب	Ours	ايو
Velum ductile	فروش	Rideau	پرده
Famulus	چاكر	Serviteur	قول
Dux	سپهدار	Colonel	چرى باش
Magnus imperator	دارا	Grand Empereur	اولو سلطان
Praefectus	داور	Comandant	حكم ايدجي
Mars	بهرام	Mars	مريخ

Latin	Persan	Francois	Turc
Saturnia	کیوان	Saturne	زحل
Sol oriens	یرباختر	Soleil levant	کون بدوغی
Sol occidens	خاور	Soleil couchant	طوغدوغی
Fortis	توانا	Fort	کوچلو
Strenuus	لیك	Vaillant	یهادر
Magnanimus	الب	Courageux	ئیو
Animosus	دلاور	Brave	دلیر
Strabo	لوچ	Louche	شاشی
Distortis oculis	لوك	Bigle	ایکی کوزلو
Mancus	بی دست	Manchot	السز
Claudus	لنك	Boiteux	اقسغ
Mutus	لال ایدو	Muet	داسز
Surdus	کر	Sourd	صغر
Rubentes Pustulae	سرخیزه	rougeol	قیزامغ

Latin	Persan	François	Turc
Glandula	بنز	Glande	ددپیه
Tumor	رونبل	Tumeur	چبان
Verruca	اژخ	Verrue	سکل
Vir	مرد	Homme	ار
Scabies	کر	Gale	اویوز
Augustus	ظغر	Auguste	قیروز
Pertinacia	سکالش	Obstination	اونکلك
Vindicare se	باداش کنین	Se venger	اودشمك

Sentences

Celuy qui a l'autorité doit avoir toujours la droiture pour guide

Applique toy a la seine doctrine et a faire de bonnes actions si tu veux etre sauvé

قطعة الثالثة عشرة

هم پایه دی تابستان دی کولکه هم سایر
هم داجی زمستان قشدی قوکشیه همسایر
هم یاز دا اولدی پایز کوزه دیرلر
اشی دی وصوق دی کرمایه وسرمایر
اولکم اوله اصلی ادی اول پاك نژاد اولدی
اولکم اوله اصلی ایچق اول اولدی فرمایه
امادہ یر قلنمش پرداخته دوو دلمش
نازلنمق ودوزنمك نازیلدن وپیرایه
ماهی بالق اولدی مارایلان وقرنجه مور
عقربله چیان ادی کژدمدر صدپایه
امروز که اندوزی فرداغیان ایسه

بوكونكه قدانرسن يادين كلوراودتايه

مفعول مفعول مفعول فلغلت

يوقداديكى عالمده ايلك كى سرمايه

Latin	Persan	François	Turc
Estar	تابستان	L'Esté	ياى
Umbra	سايه	Ombre	كولكه
Hiemr	زمستان	Hiver	قش
Vicinur	همسايه	Voisin	قوكشى
Estar	پاييز	L'Esté	ياز
Ver	كوزه	Printems	بهار
Calidur	كرمايه	Chaud	اسى
Frigidur	سرمايه	froid	صووق
Apis	زنبور	Mouche a miel	ارى
Nobiligenere natus	نژاد	Noble d'extraction	اصلى پاك
humili loco natus	فرومايه	De basse extraction	اصلى الچق
Armis instructus	اماده	armé	يرقلنمش
Compositu	پرداخته	arrangé	دوزلمش

Latin	Persan	François	Turc
Ansatur ambulans	نازیدن	Qui se carre	تزلنمق
Dirigere	پیرایه	Mettre en ordre	دوزتمك
Piscis	ماهی	Poisson	بالق
Serpens	مار	Serpent	ییلان
formica	مور	fourmi	قرنجه
Scorpio	چیبان	Scorpion	عقرب
Centumpedibus insectum	صدپایه	Galere, insecte	کدرم

Sentences

La probité est le fond le plus solide qu'on puisse avoir dans cette vie ou tout est perissable. Il faut toujours travailler pour avoir de quoi subsister et songer au lendemain conservés une poire pour la soif.

قطعة الرابعة عشرة

قوقمیشه دیرلر کندیده کنده	بکسسته اوزلمش قوعیشه کنده
فرخنده فرخ قوتلو و خرم	شاد اغلمق کولمك کریه خنده
بل افریننده یارادیجی	رزق ویریجیه دیرلر دونده

هم بیلجی یه پوینده دیرلر	ساکردیجی یه دیرلر دونده
هم چاپکی هم داپالیجی	اولدی گشنده داخی گشنده
خورد استودن کندویی اوکمك	لاف اوریجیده هم کپ زننده
هرچه بخواهی روخواه در تو	هم نه دیلرسك واراسته سنده
مستفعلاتن مستفعلاتن	سن سندن اولمه غافل ایکنده

Latin	Persan	François	Turc
Male olens	گندین	Puant	قوقمشه
interse decussatim inplexi crines	بکشسته	Tresse de cheveux	اورلمش
Evulsus	گنده	Arraché	قوپمش
Felix	فرخند	hûreux	قوتلو
Ridere	شاد	Rire	کولمك
flere	گریه	Pleurer	اغلمق
Auxilium dans	بل افرینش	Secourable	یاردمجی
Ditescens	وزی دهنده	Qui enrichit	رزق ویریجی
Erro	پوینده	vagabon	یلیجی

Latin	Persan	François	Turc
Ambulator	دونده	Coureur	شاكردیجی
Venator	كشنده	Tireur	چاپكیجی
Sicarius	كشنده	Assasin	زاپلیجی
Immodeste se jactans	كب زننده	Qui se vente	لاف اوروجی

Sentences

La bonne volonté et l'ardeur conduisent presque toujours l'homme au but qu'il c'est proposé.

On ne sçauroit trop veiller sur soy même.

L'homme doit etre tojours sur ses gardes.

قطعة الخامسة عشرة

ندراضطره سته قره عقدن دستردن

بلكوفنسان فنسانه مثل قرقصه بیسردن

دیدی دکمكه نشاندن دخی ضجهغه فشاندن

دخی صقمغه فشردن دخی طكمغه فنسردن

بغل اولدی قولتق اغزی بوجغینه لنج دیرلر

بوجغه دی لنج لیکن اوتورقد در نشیمن

دیمش اوتلغه چراگاه دخی اوتلویر علف زار

اوتردی کیاه اورقداس ند در نوار اورکن

شیم اولدی چارغ آدی اشم اولدی داخی رانین

قره افه دیدی خرگه قلبق ندر اوله کرزن

بجهه تو نیکوبی لکن بتو پند اینك ازمن

قمو یرسن ایلك ایله سکا اوکت اشته بندن

متفاعلن فعولن متفاعلن فعولن

یرامزله یاز اولمه ایولردن ایلك اوکرن

Latin	Persan	François	Turc
Novacula	سُتُرَه	Rasoir	اُصطُرَه
Humum fodere	سُتُردَن	Creuser la terre	قزمق
Cos	فِسانَه	Pierre a e	بلكو
Muri facies inter duo propugnacula	سِتُرون	Courtine	قصر
Suere	بِشلندن	Coudre	دكمك
Spargere	فشاندن	Repandre	صچمق
Coarctare	فُشُردن	Presser	طولمق
Gelare	فُسُردن	Geler	صعمق
Ala	بَغل	Aisselle	قولتق

Latin	Persan	François	Turc
Oris angulus	کنج	Coin de la bouche	آغز بوجی
Sedes	نشیمن	Siege	اوترق
Foenum	چراگاه	foin	اوتلق
Prata	علفزار	Prairie	اوتلویر
Herba	کیه اورق	Herbe	اوت
Flos arboris	نوار	fleure d'arbre	اورکن
Calceus sine sutura	شم	Souliers sans couture	چارغ
Nomen	اشم	nom	آدی
Casula	ترم	Petitte loge	قره او
Corolla	کوزن	Petitte couronne	قلبق

Sentences

faites du bien a tout le monde, cest le meilleur conseil que jai a vous donner.

Ne soies jamais amis des mechants, mais apprenés a faire le bien des gens de probités.

قطعة السادسة عشرة

بلچق كل آهك ايچى هم قاچق اولدى داسه

ميتن كولنك و كورك پارودى داخى ماسه

قيلك پلنك و قولك تنك اولدى طارهم تنك

مانى كتابى ارثنك دى ثنك ايس و پاسه

طوننر كلنك درز رنك طغ كچيسى ولى ننك

عاز اولدى حتنه سنت منت ديمش سپاسه

هقدانه درا شور آشى و ياغ روغن

بریان آشینه کوزاب دیرلر چناغه کاسه

انجام صوك دشنام سوکمك ستایش ارکمك

دشتا اوو درلکن طشت پنکان دیلدی طاسه

انکور اوزم ارکد آلوم و دامرود

شیب المه نار انار و کلناردی کراسه

اتماجه باشه اله طوشنجل و طوغن باز

یوهه دلوجه طوغن هم شب پره پراسه

ایومك سو عمك ایله اولدی بطر و لیکن

هم خار خاردیرلر اولسه کوکاده تاسه

شادی مکن تو باسورانده میاز باسوك

ساوغمه سن دوکونز غصّه کتورمه یاسه

مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن

سُلطانِ عالم اولدی قارغ اولان بلاسه

Latin	Persan	François	Turc
Argilla	گل	Argille	بلچق
Gypsum	آهك	Platre	ايلجی
Spina	داسه	Arete de poisson	قلچق
Pastinum	متين	Hoyau	كلنك
Pala lignea vel ferrea	پارو	Pele a remuer la terre	كورك
Tigris	پلنك	Tigre	قپلان
Cingula	تنك	Sangle	قولان
Arctus	تنك	Etroit	طار
Liber	مانی	Livre	كتاب
Fuligo	ازژنك	Noir de fumée	ايس
Rubigo	زنك	Rouille	پاس
Grus	كلنك	Grüe	طورنه
Capra	نك - تكك	Chevre	طع كچيسی

Latin	Persan	françois	Turc
Circumsisio	خَتْنَه	Circonsisio(n)	سُنَّتْ
Promeritum	سپاس	faveur	مِنَّتْ
Hilus rubeus	هَفْدَانَه	Crayon rouge	اَشُو
Adeps	رُوغَنْ	Graisse	يَاغْ
Caro assa	بريان	Roti	كُوزَابْ
fictilis culli lluge	كَاسِي	Gobet	چنق
Finis	اَنْجَام	fin	صُوڭْ
Maledictis insectari	دُشْنَامْ دَادَنْ	Injurier	سُوگْمَكْ
Laudare	سَتَايِش كَرْدَنْ	Louer	اُوگْمَكْ
Rus	دَشْتْ	Campagne	اُوَّه
Pelvis	طَشْتْ	Bassin a laver les mains	لَگَنْ
Crater	پِنْگَانْ	Tasse	طَاسه
Uva	اَنْگُورْ	Raisin	اُوزُومْ
Prunum	آلُو	Prune	اِرِكْ
Pirum	مَرُودْ	Poire	اَرْمُودْ
Malum	سِيبْ	Pomme	اَلْمَه

Latin	Persan	François	Turc
Malum pucinum	انار	Grenade	نار
Cerasum	كراسه	Cerise	كلنار
Accipiter	باشه	Epervier	آتماجه
Vultur	آله	Vautour	طوشنجبل
Flaco	باز	Faucon	طوغان
Lolium	يوهه	Yvraie	دلوجه
Vespertilio	شبپره	Chauvsouris	يراسه
Laetitia gestire	بطهرادن	faire eclater sa joie	ايومك
Gaudere	وليكين	Se rejouir	سونمك

Sentences

Banissez de votre cœur l'amour Propre, et ne portez jamais aux Nocez la tristesse et la mauvaise humeur

L'homme heureux est celuy qui se Contente du Peu qu'il a

قطعة السبعة العشرة

ایو خرس و طوکز نه خوک و کراز
در سکه وارن و بد ست قارش
سوزن اکنه کزار شون و سوفار
پیکن یصی یوغن ستبر و قصه
دیده کوز کور ببین و بق بنکر
قامچید تازیانه یورت اتمک
مردمک ما شوم رحمبک منجو
قالغمقد رچهیدن و بازی
بیم در قورقو صیر و در بیماز
هم کم الکسکدر فزاوان بول

سک مکس ایت سکک دیر کبر اوباز
قوله بازو دی هم قولاچه دی باز
اوق کزید د خدنکی دی صندیدکار
کوتر دکر د دکری اوزون ندراز
یاق بسوز از بسای و ایله بساز
ترکتاز اولدی هم سکرت بتاز
هم قچی سرمد صوغن خوبیاز
اوین و قالغی برجه اوینه بباز
داخی بسیار چوقدر انك ایاز
اولدی خرسند قانع و حرص آز

پیشحور داغنه قاصله دی جوید کوکلم کیتدی کلمدی بیینه ای کوزل یوزن لوبک کل و نازلز فاعلاتن مفاعلن فعلت	کفه کسمک دی اورتغه انباز دل ماردفت ومی نیا مدباز ای شه خوبر و خند و بناز ایره مقصوده هرکیه صقلیه راز

Latin	Persan	François	Turc
Vrsa	خرس	Ours	آیو
Sus	خوک	Cochon	طوکوز
Canis	سک	Chien	ایت
Musca	مکس	Mouche	سکک
Cubitus	وارن	Coude	دیرسک
Mensura	بدست	Pan	قارش
Brachium	بازو	Bras	قول
orgyia	باز	Mesure	قولاج
Acus	سوزن	Aguille	اکنه

Latin	Persan	François	Turc
	كز		آرشن
Sagittae telum	سوفار	trait, de fleche	اوقكز
Forfices	كاز	Ciseaux	صيندى
Planus, aequus	بهمن	Plan, uni	يصى
Crassus	ستبر	Grossier	يغون
Brevis	كوته	Court	قصه
Globosus	كرد	Rond	دكرمى
Longus	دراز	Long	اوزون
visus	ديده	veüe	كوز
Vide	ببين	vois	كور
Aspice	بنكرد	Regarde	باق
Accende	بسوز	Allume	ياق
Parum	بساى	Peu	آز
Cum	بساز	Avec	ايله
flagellum	تازيانه	un fouet	قمچى
habitare	تركناز	habiter	يورت ايتمك
Excussor	تباز	Coureur	ساكرت

Latin	Persan	François	Turc
Agere	جهیدن	faire	قلمق
Ludus	بازی	jeu	اوین
Arx	برجاه	forteresse	قلعجی
Lude	بباز	joüe	اوینه
Leguminis species	ماش	espece de legume	مرقمك
Lens	منجو	Lentille	مرجمك
Silvestre lapathum	سرم	parelle: herbe	قیجی
Cepa	خویاط	Oignon	صوغن
timor	بیم	Crainte	قورقو
Infirmus	بیمار	infirme	صیر
Multum	بسیار	Beaucoup	چوق
Parum	اندك	Peu	آز
Defectus	كم	Manqué	اكسك
Latus	فراوان	Large	بول
sw Latus	خرسند	Content	قارع
parum	خرص	Peu	از
operimentum	بیشخدر	Couverture	اورتمه
Intervallum	خویده	interval	قاصلدی
Secare	كفه	couper	كسمك
socius	انباز	Associé	اورتق

Sentence

La beauté est un don de la nature
Dont les sots font leur plaisir
Le secret nous fait presque toujours
reussir dans nos entreprises

قطعة الثامنة عشرة

بیختن اولدی الملك هم دخی ماشودر الك

هم دخی آشوكل سرخ اولدی سپوس اولدی كپك

خواهر قز قرنشه دی مادر انا اندیلدر

آدمه مردم دی ولی مردم چشم اولدی ببك

همه وهیز مددا اودون هم دخی خاكستر كل

آزار اوذ انكشت كومر اخكر كوزیغی دلك

زنده دیری ژنده یمالو طونردی دانی ادیم

سنختین و چرم کون و پوست دری خواست دلك
بوزاتدی خنك و سمند اولدی قولا اولدی چمش
سرکش و سکسك یلکن زمرد اول کاوله دولك
چند شتابی بکنه این رو شت تا بکجا
نیچه ایوز سن یا زغد بوکید شلك فنده یدك

مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن

هر نه صنور سك اشکه هب بشکه کلسه کرك

Latin	Persan	françois	Turc
Succernere farinam	بیختن	Bluter	المك
farinarium succerniculũ	تماشور	Bluteau	الك
Sinopolis	سرخ	Sinople	آشو کل
furfur	سبوس	Son	کپك
Soror	خواهر	Sœur	قز قرداش
Mater	پدر	Mere	انا
Pater	پدر	Pere	اته
homo	مرد	homme	ادم

Latin	Persan	François	Turc
Pupilla	چشم	La prunelle de l'oeil	ببك
Lignum	هیمه و هیز	du Bois	اودون
Cinis	خاکستر	la Cendre	کل
Carbo	انکشت	du charbon	کومر
Pruna	اخگر زلك	la Braise	کومرك کوزی
Vivus	زنده	Vif, Vivant	دیری
Blandiens	ژنده	attrayant	یعالو
Pellis	پوصت	Peau	دری
Concirmenta caprina pellis	ادیم	Maroquin	صختیان
Corium	چرم	Cuir	کون
Desiderium	خواست	Souhait	دلك
Cirneus Equus	خنك	Cheval gris	بوز آت
Equus rufus	سمند	Cheval alezan	قولا آت
Calcitro	سرکش	Qui Rüe	چمش
Velum	شکنك	Voile de navire	یلکن
Mollis	نرم	Mol	دولك

قطعة التاسعة عشرة

دنیازه هموار دی هم دگی یکسان — کسن برانبر قصح اورسه دی سندان

تیلشه کسر دحکج هم دنی حایسك — دریحایه دی چوبسای هم الکه سوهان

طغ دپیسینه دی شیح گریوه بلکدر — کوه بحس کوه طاغ اودکج کوهان

اولدی طمان ایلدرم پرثر ایله بخنو — شبنم چه هر طمان عرش کر زمان

هم دجی رحشنده در ایلدیجی — هم دجی تاباند ردداخی دحشان

معنیده دریاب خوش اکله دیکل — هم نه وزاددول ودوش یون نوش بسامان

بکلم چین صرپیچ بنوش وبیا شام — الکری کرث ویوز چوررو دی بکرران

بکذر کج یی وایج بنوش وبیا شا — قونق الن میزبان قونغه مهمان

میوه عمش بیوه طولحر بزم قاون — پاتیله تاوا وریم هم اوله تاوان

قیلس اوی کا شانرد کاحذر کوشك — جرد عدو رواده دی هم دجی ایوان

66

مونسه دی غکسار دردشه هم درد
خرقه دکوارقه پشبیل میاندر
من بن و تمن مزوکیله در صح
اولدی کلرانوسبک اغزوبینی
صبور ریسک صوکان نراوله جو کان
هم دنی طاغ جغه دیدیلر ابان
سرکونش دنی بیل مهو مهاری
کی دنی کید ربیوش ودلی بیرشان
قاموی بسلاجی صقلاجی در
مفتاعلن فاعلن مفتاعلن فلع

دم نفس و همدم اش صوکه دی پایان
اب روان دی اقرصو یر روان جان
اوچکه پیمانری عهده دی پیمان
دختر قز قزکران هم اوجز ازران
ژاله صوده بیلنلش تولقغه دیلر
یوولنن طوچچز کویک غلطان
ساوی و بوریلدق روابجی شتربان
نیفه دایچ طون یقه سی یاقه کریبان
باهمه پرودکار هسب نکهبان
یاالوله دایم سکا همت مردان

Latin	Persan	François	Turc
Æquæ	همواريكسان	Egal	دپدزه
Cæde	بوبر	Coupe	لكس
Forceps	انبر	Tenailles	قصيچ
Incus	سندان	Enclume	اورس
Malleus	خاپسك	Marteau	چليچ
Secure	تپشه	Hache	كسر
Scobina	چريساى	Lime	دريه
Tonitru	طمان	Tonnerre	الدريم
Montis cacumen	شيح	Sommet d'une Montagne	طغ ديسى
Collis	كرپوه	Colline	بلك
Stercus	نجس	Fiente	كوه
Mons	كوه	Montagne	طغ
Cameli gibba	كوهان	Bosse de chameau	ادركج
Tonitrui auctor	رعشنده	Celuy qui fait tonner	الدره محى
Lucens	درخشان	Luisant	تابلن
Benè intellige	معنده درياب	Comprend bien	خوش آكلاه

Latin	Persan	François	Turc
Viaticum	زه	Victuaille	زاد
Somnium	بینوش	Songe	دوش
Ruga	چین چین	Pli	بکلم
intellexit	خم شد	il a compris	اکلدی
Contortus	کژ	tortu	اکری
Ruga	پیچ	Ride	صیر
inflexit	خم شد	il est courbé	اکلدی
Curvatur	کژ	Courbé	اکر
Vultus	خوز روی	Visage	یوز
Bibe	بینوش	Boire	ایچ
Mansionem capiens	میزبان	Qui prend gite	قونق الن
Diversorium	مهمان	gite de voiageur	قونق
Fructus	میوه	Fruit	یمش
Pepo	خربزه	Melon	قاون
hibernaculum	کاشانه	Appartement d'hiver	قشلاوی

Latin	Persan	François	Turc
Locus editus	کاخ ایوان	Belvedere	کوشك
Podium	رواره	Balcon	چرداق
Res familiaris	عکسار	Domestique	مونس
Consanguinis	همدم	du meme sang	ام نفس
Finis	تابان	Fin	صوك
Penula	دکو	Manteau	حرقه
Mensura	پیمان	Mesure	اولچك
Pactum	پیمان	accord	عهد
Filia	دختر	Fille	قز
Lusoria, palmula	چوکان	Battoir	صولجان
Molossus	غلطان	Gros chien	کوپك
Marsupium	انبان	Gibeciere	طاغرجق
Sol	میهر	Soleil	کونش
Sigillum	مهاری	Cachet	مهر

Latin	Persan	François	Turc
Rus	ساوى	Campagne	بوروندرق
Cameleorum agitator	شتربان	Chamelier	دوهی
judice	بپوش	habille toy	کی
induere facit	بپوشن	i fai habiller	کیدر
interioria femi nalia	نیفه	Calsons	ایچ طون
Colli tegmen	گریبان	Collet d'habit	یاقه

Sentences

Que la pensée du jugement futur, vous serve de guide dans toutes les actions de votre vie.

Songez, mon fils que le parfait bonheur consiste dans la vertu.

قطعة عشرونة

چه نه قوش یمی چینه دیمی قوبجی سخن چیست

حسود اولدی بداندیش اوزین کوربجی خودبین

یوغون زفت و بجیله دکل زفت ولی زفت

ندر قیردی تینه بوله نق توره آیین

پرند بریشمه هم دی دیبلج وایپک کن

کوزل خوب اوله زیبا ولی زشت اوله چرکین

ندر طاغ ادیکی تلک قلم کلک و قرولو زم

مویز اولدی قوذ کوز دحی مورد نرمسین

دی تیی ادسلانر کفنا دد یونو صر تلنه روبه

دینورد لکویر هم یارش ددث یوذ و کتام ایس

دخی قوتردی زور دخی دیر کج ودور

ایراق طاغ آشکی کود دخی کود دور سین

کسه اولسه طولو اقچه دینور کیسهء برسیم

کر اولسه چنق التون دینور کاسهء زرین

دیکل صلقمه خوشه دخی ازغه توشه

قتق نان خورش اولدی دیکل هکبه یر خرجین

کوکل نیچه برالدرسنی سمن وطلو

دلا چند فریبذ تراقربه وشیرین

مفعلن فعلن مفعلن فعلت

درش علم وکماله ایده لر ساکه تحسین

Latin	Persan	François	Turc
Quid	چاه	Quoy?	نه
Esca, avium	چينه	Appas aux oiseaux	قوش مى
Obtrectator	سخن چين	Medisant	قوجى
invidus	بداندیش	Envieux	حسود
Arrogans	خودبين	Arrogant	اوزون كودىجى
Crassus	زفت	gros, gras	يغون
Avarus	زفت	Avare	بخيل
Pix	ز فت	Poix	قير
Turbidus	تيره	Trouble	بولانق
consuetudo	ايين	coutume	توره
Bombix	پرند	Soye	ابرشم
auri subtegmine textilis	پرند	Broche d'or	ديباج

Latin	Persan	François	Turc
Plana bomb^ix	کر	Soye plate	ایك
Pulcher	خوب	Beau	کوزل
Deformis	زشت	laid	چرکین
Pruna sylvestris	تلك	Prune sauvage	طغ ارك
Calamus	للك	Plume	قلم
Uvæ passæ	مویز	Raisins secs	قوروواوزوم
Nux	کوز	Noix	قوز
Mirtus	مرسین	Myrte	مردن
Leo	شیر	Lion	ارصلان
vulpes	ددبه	Renard	دلکی
Animal cadavera eruente	یودکنام	hyenne	صرتلان
Pardus	سین	Leopard	پارس

Latin	Persan	francois	Turc
Bene nummatum marsupium	کیسه پر زر	Bourse bien garnie	کسه طلو افچه
Torenma	کاسه زرین	Vase dor	چنق التون
uva	خوسه	Grape deraisin	صلقمه
Comeatus cibaria	توشه	Munition de bouche	ادع
obsonium	نان خورش	Pitance	فتق
hippopera	خرچین	Valise	هاکیه

Sentences

Applique toy de toutes tes forces a acquerir dela science et dela vertu d'autant que ces qualitez t'atirreront lestime de chacun.

Ne te laisse jamais seduire par des apparences trompeuses ou l'homme peu sensé trouve delagrement et dela satisfaction

قطعهٔ واحدهٔ وعشرونه

شمانه طرق بیق بروت لحم صقل آدی ریشدر
ریشه صچقدر دخی برت بش آدی ریشدر
طماشغی دابر باذ کندارقه سی کوز حوکوز بشت
کوسه وصاقلی قباکوسج ولمه ریشدر
قویروغه دم دیریم اریك نیم پریرم صرم دوال
صوصغری باشی ندر کلّهء کاومیشدر
کوز قپغینه پیله دیر برطلودر کدو قبق
بوش تهی و باش سر ادیق یعنی بیشدر
چیره یکر دی کمنونه زیره دخی هیوشدر
بالی ارینك چو نو شدر دیکی داخی نیشدر

مشتلغه دی مژده ومزدکوی دونم کوی

ویژه آدی ودینه اووق یك ویژه بر قریشدر

دونق فودنغی دیکر بالته تبرزلی سپر

قالقنه دیرلر اوق ویای قوبجق آدی کیشدر

طپمغه دی پرستش و بشلمکه دی پرورش

زاهده پارسا دیکل مذهب ودین خوکیشدر

اتلو سوار ومرتبه پایه پیاده دربیا

صاج ایکی سه پایه درهم دخی سیخ شیشدر

اینست آب خوشکوار آید انکه تشنه است

بودر ایو سیکبجی صوکله اوکه صو صمیشدر

مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن

علم و کمال و معرفت عارفه اوزکه عیشدن

Latin	Persan	François	Turc
Pecten	شانه	Peigne	طاراق
Barbula	بروت	Moustache	بيق
Barba	ریش	Barbe	صقال
ex assa mentis umbraculum	دیشه	Avant frange	صچق
Pilus	رش	Poil	بش
fratris filius	حیره	Neveu	بکن
Cuminum	دیزه	Cumin herbe	کمنون
Vertex	خیره	le sommet de la teste	بوش
Radius	چونوش	Raion de miel	بالی ادینك
Eloigné	نیش	Distans	اياكن
Palpebra	بيله	Paupiere	کورقیعه
Plenus	پر	Plin	طولو
Cucurbita	کد	Calbasse	قبق
Vacus	تهی	Vide	بوش

Latin	Persan	Francois	Turc
caput	سر	teste	باش
unguans	بيش	jamais	ارسو
Cauda	دم	Queue	قويروغ
Pus	ديم	Pus d'une plaie	اديك
Dimidium	نيم	Moitié	يارم
Laurum	دوال	Couroye	صرم
vir barbatus	كوسج	barbu au menton	كوسه
barba rara	بلمه ريش	un peu barbu	قباصاقلى
faustum nunti	مژده	bonne nouvelle	مشتلق
Lodatia	مزده	Louanges	كرى
Jugerum	كرى	Arpent	دونم
Merus	ديزه	Pou	ادى
Minuta pars	ادق	Parcelle	ديزه
Palmus	يك ويره	Palme	قريش
Splendor	فرد	Splendeur	دونق
Pulvis aureus	بالته	Poudre d'or	تبر
Clypeus	تنك	Bouclier	قلقان
Pharetra	كيش	Carquois	اوق ياى قوبجق

Latin	Persan	François	Turc
Nutrire	پروردش	Nourir	بسلامك
Pius	پادسا	Devot	زاهد
secta	دين خويش	Secte	مزهب
Eques	سوار	Cavalier	اتلو
gradus	پايه	Grade	مرتبه
Pedes	پياده	Pieton	يايا
Coquinarium tripes	پايه	Trepié	ساج ايق
veru	سيخ	Broche	شيش

Sentence

L'a science, la vertu, et l'intelligence sont trois qualités qui eternisent la memoire d'un homme.

قِطْعَةٌ ثَانِيَةٌ وَعِشْرُونَ

تَنْ حَمْلَه دَقْعَرْ اُوزُمْ تَكَاكِيدُرْ تَاكْ

هَمْ رَزْدُرْ اُوزُمْ چِبُوغِي يِرِ تَقْدِرْسِجَاكْ

يَپْرَقْ دَخِي بَرْكَدُرْ اَنِجْ حَاصِلِي بَاكْ

كوك سحر ولیك پکسماند درکاك

بوغمق خفقه کردن اولدی سیلی درکرس

حلد اولدی لغتده چابك وهم چالاك

هم ژرف درك شکرف اولو کاف وسکاف

دی یارغد کوچقردر داخی معاك

یوك باردر یول دخی اوچ کرسه باد

طاج فسر وکرسنه اج وزاج اولدی زاك

اول کاو اولدی ایو وطغروا کانر قورقو

انکه شد نیک وراست او اچه پاك

مَفعلن فاعلتن مفعلن فاعلت

دولتلو اوکر عبیدن ایده اوزین پپاك

Latin	Persan	Francois	Turc
Impar	حمله	Impair	تك
uva	قعر	Resain	اوزم
Gemma	تاك	Bourgeon	تکاکی
Viticula	زرد	Petit cep de vigne	اوزم چبغی
Discerptus	چاك	Dechiré	یرتق

Latin	Persan	François	Turc
Folium	برك	feuille	يپرق
Fertilis	بار	arbre fertile	اغج حصلى
Radix	بيخ	Racine	كوك
Crustulum	كاك	Biscuit	پكسمت
Strangulare	كافه كردن	Etrangler	يونمق
Semita	كرس	Sentier	سلى
Volumen	لفت	volume	جلد
Agilis	چالاك	agile	چاپك
Vorago	ژرف	abyme	ددك

Latin	Persan	François	Turc
Pretiosus pileus	شكرف	Bonnet riche	اولوعاف
Rima	شكاف	Fente	يارق
Fossa	كومغاك	Fosse	حقور
Onus	بار	Fardeau	يوك
Ter	سه بار	Trois fois	اوچ كره
Corona	افسر	Couronne	تاج
Sepulchrum	سنه	Sepulchre	كور
Famelicus	زاج زاك	Affamé	اج

Sentence

Celuy qui a la droiture en Partage n'a rien a craindre

Sentence

Heureux celuy qui est sauv deffaut.

قطعة ثالثة وعشرون

بوټروغه روزه دی چوزه پلچه بنسنیه حین

لوله دریاتره دی صوله جب و پوله پښین

صمره یه چرك دمسلر دحی سرکین لیکن

سدو که پوخه حمین دیرلو وصم راحی کمین

غنده او مجکه دی صاروار وبح وستو

اوکولك حوستیه اُولْدی لعم اسبزه ستین

کارکاه اولدی دکان چنبره اصجه دکل

پای باف اولدی سه چاهه دجی کرباس اوله بیز

بیسه دی صفته بیشه مسیستانه دکل

مفلسی کفت ودر فشك بری سمو بری بیز

قرغیه زاغ دی دام اع وپناغ اللك اوجی

بند بغ ور لغ طغ وبلغیله بوستا پالیز

بر یو دبش یو ریکیم سکا قیامده کرك

رو شی رو که ترا باید در رستا خیز

فعلاتن فعلاتن فعلن

کودمکه نهج سعاده یوزین اوغلان کراولا حین

Latin	Persan	François	Turc
Æquus	بوترغه	Egal, uni	دوز
Simul	جورنه	Ensemble	یکیجه
Res	چیز	Chose	نسنه
Matuilla	نایژه	Robinet	لوله
Sinistra	چپ	La gauche	صول

Latin	Persan	François	Turc
in antecessum	بوله	Par avance	يشين
squalor	صمرويه	Crasse	چرك
stercus	ليكن	fumier	سركين
Lotium	چمين	Vrine	سدك
fimum	كمين	fiente	پوخ
Araneus	غنده	Araigneé	اوروبجك
flavens	ستو	jaune	صادو

Latin	Persan	François	Turc
Pervicatia	خوستیه	Obstination	اونکولك
Officina	کارکاه	Boutique	دکان
Circulus	اهنجه	Cerceau	چنبر
textor	پای باف	tisserand	جلها
texta e filo	کرباس	toile fine	بز
Ars	پیشه	art	صنعت
Operarium regina	مشیشتانه	Metier	بیشه
tartu nitra to pulvere tubu lus	بیز	fusée	قشك
Crepida	کنش	Pantoufle	پشمق
Cornix	زاغ	Corneil	قرغه

Latin	Persan	François	Turc
Rete	دام	~~Couil~~	
Convolutum filum	پناج	Filer pour la peche	اغ
Vinculum	بك	Echevau de fil	ايلك اوجى
		Lieu	بغ
Mons	راغ	Montagne	طغ
vitis	پاليز	Vigne	باغ
hortus	پالين	jardin	بوستان

Sentences

Conduis toy dans cette vie de maniere que tu n'aye rien a te reprocher au jour du jugement.

O mon fils songe a acquerir de la gloire et de l'honneur

قطعهٔ رابعه وعشرونه

فریب الدمق اولدی فریبیدن الدتمق
کشیدن دردد چکمک کشدن دراچمق
غنودن ارغنمق اویومک غسبیدن
بکنمک پسندیدن گزیدن اوکرنلامک
چشیدن در طتمق یمک خوردن داقمق
دی سفتن دلک دلمک درنکیدن الکنمک
جویدن در اوتلامق لهم آغشتن اصلامق
به از جانست این گفتار اگر میکنی باور
مفعلن فعولن مفعلن فعلت

کیشی جابلوس اتمک ندر یعنی یلدتمق
لغتده بمنکیدی قوقویب طوطلدتمق
بیالش نهادن سر خویصدونی یصدغق
سراییدن ادلامق بسریدن اوتمق
فریدن مکیدن لهم بغریدن اوکرنمک
دی فنجا وغلطیدن کرنمک یوالنمق
شودن ترز باران یعنی یغمردن اهلانمق
بو سوزیکدر جاندکرایدرسک ایناتمق
کیشی اوصلولقدن درداشی اوصلویه طنمق

Latin	Persan	François	Turc
fraudare	فریب	Affronter	الدمق
Decipere	فریبیدن	Tromper	الدنمق
Calamo ducta linea trahere	کشیدن	faire un trait	یارانمق
Aperire	کسادن	Ouvrir	اچمق
Sub lingua commurmurare	بمنلدن	Marmoter entre ses dents	طولدنمق
Dormitare	غنودن	Sommeiller	امزغمق
Dormire	بخسبیدن	Dormir	اویرمق
Pulvinus	یبالش	Coussin	یصدق
Pulvino incumbere	نهادن سرخو	S'appuyer	یصدنمق
Placere	بسندیدن	Plaire	بکنمک
Eligere	کزیدن	Choisir	اوکرتلمک
Canere	سرابیدن	Chanter	ادلامق

Latin	Persan	François	Turc
Pudere	بشرمىدن	Avoir honte	اوتنمق
Gustare	چشيدن	Gouter	طتمق
Edere	خوردن	Manger	يمك
Abominari	يغريدن	Detester	آكرنمك
Perforare	سغدن	Percer	دلك دلمك
Animum pascere	ناكيدن	S'amuser	اكلنمك
Extendi	فنجادن	S'etendre	كرنمك
Circum volere se	غلطيدن	Se rouler	يوالنمق
pascere	حريدن	paitre	اوتلامق
Librare se	اغشتن	Se balancer	صلمق
Pluvia madefieri	شدن تر باران	Etre mouillé de la pluye	يغمردن اصلنمق

Sentences

Qu'une personne franche s'imagine rare=
=ment qu'on cherche a la tromper.

Il y a de certaines choses qu'il vaut
mieux croire que de chercher a
approfundir

قطعه خامسة وعشرونه

چم آغاجی کیز و مین آغاجید رغوش
اکنج دلکن جول دز بوفز بیقوش

پرپیر او تکی کونه دی دی دونه دی
دون اصراغی کیجا یاه دوش و پرندوش

دوشک جامک خواب اولدی عریان بیخوی
دراغوش کن قوجق اولدی اغوش

سمک خلم درد انجی بینی بروندن
قفاخیره قولق دبیدر بنا کوش

دی کربیه چیزی و ممونه کپی
هم اهو کیک طوشناه یم دنجی خرکوش

یمک خوردنی سیر توق روزه اورجلو
ادلک موزه اولدی پیچ اولدی پاپوش

اچق طوتمشه دیو فرسای دیرلر
خرد عقله دی اولکیمشه بیهوش

طوقشمقدر آشوب و آسیب ادکی
ارتش رزم در قاتی غوغا خلا لوش

فرشته سروش و ادب اولدی فرهنگ
دلویه دی دیوانه هم دنجی مدهوش

صلیور دسکه دی راها کن دی تن زن
دسک ایسم اول هم دی میباش خاموش

دیاین سکا بچملر سن ایشت
بگویم بتو گفتنیها تو نیز بشنو

فعولن فعولن فعولن فعولن
ایت استاده خدمت صقن اولمه لوش

Latin	Persan	François	Turc
Abies	کیژ	Sapin	چم اغجی
Vimen	غوش	Osier	قین اغجی
Arbor	حولد	Arbre	اغج دالکن
Bubo	بوم	hibou	بیقوش
Altero die	پریر روز	Lautre jour	اوتکی کون
Præterita nocte	پرندوش	La nuit passée	دون کیجه
Somnium	اصراغ	Songe	دوش
Cubile	جامه خواب	Lit	دوشك
Levitas	عریان	Legereté	یلنجق
Fraus	کون	fourberie	اغوش
Amplexus	اغوش	Embrassement	قوجق
Mucus	حلم	Morve	سمك
Nasus	بین	Nez	بورون
Occiput	خیره	Le haut de la teste	قفا
infimus auris	بناکوش	Le bas de loreille	قولق دبی
histrix	حیزی	Porc epic	کرپی
Simia	کبی	Singe	میمون

Latin	Persan	François	Turc
Cervus	اهو	Cerf	كيك
Lepus	خرگوش	Lievre	طوشان
Edere	خردن	Manger	يمك
Mulieris leviores ocreæ	ادك	Bottines de femme	سيرتق
Jejunium	روزه	Jeune, abstinence	اورج
Calceus	پاپوش	Soulier	پاپج
Captus	فرساى	Pris	اوچق طونمش
Mens	خرد	intelligence	عقل
Mente carens	بيهوش	qui manque d'intelligence	عقل لمش
Collidi	اسيب	S'entrechoquer	دوقشمق
offensum	اشوب	choqué frappement	اوركى
percussum	رزم	Grande querelle	اورش
Magna rixa	خدلوش	~~ange~~	قاتى غوغا
Angelus	سروش	~~polite~~ ange	فرشته
urbanitas	فرهنگ	Politesse	ادب

Latin	Persan	François	Turc
stultus	دیوانه احمق مدهوش	fou	دلی
relinque	رها کن	Abandoné	صلیویر
tranquillus	خاموش	tranquille	اپسم

Sentences

honore ton maitre, et ne le paye jamais d'ingratitude

Ecouté avec attention ceux qui sont en etat de te donner de bons conseils

قطعة سادسة عشرونة

هم پریدن اوچمق و هم داحی اوچمق اولدی بهشت

دوزخ اولدی طامو ادی کشت اولدی اکدی بکشت

انجیل ادی انکلیون پوت پرست یونه طپچی

هم یلیسه هکبه ددر هم کمنیسه اولدی کنشت

سمید ریرالتی زلق یج اولدی رجج وفرج

حرکتن وحاصل دخی دی چرکنه خشوك دی رشت

کالیسر در بشو که اول ازلنه یزدسه

خواهد امدن بسرت وی نخست هرچه بنشت

فاعلاتن مفتعلن فاعلاتن فاعلات

طبع و طبیعتی درارمك نها دو سرشت

Latin	Persan	françois	Turc
Volare	پریدن	Voler	اوچمق
Beatorum sedes	بهشت	Paradis	اوچمق
Rete	طامو	Filet	دوزخ
Fuit	کشت	Il a etê	اولدی

Latin	Persan	François	Turc
Plantavit	بکشت	Il a planté	اکدی
Evangelium	انکلیون	Evangile	انجیل
falsorum deorum cultor	پوت پرست	Idolatre	پوته طپجی
Hippopera	تلیسه	valise	هکبه
Ecclesia	کنشت	Eglise	کنیسه
Infimus terre	سمنج	le dessous de la terre.	یر آلتی
Lubricus locus	یخ	Lieu lubric	زلق
Peregrina	فرجه	Pellerinage	حج

Latin	Persan	François	Turc
Deformis	زشت	Difforme	چركين
contaminatus	خشوك	Souillé	چپيك

Sentences

Tout ce qui doit nous arriver est ecrit de toute Eternité :

Nos jours sont Comptez, et il faut que nous remplissions nôtre destinée

قطعة ثامنة عشرونة

جاه منصب چاه قويى راه يول — گاه صمن كه دخي گاهو مرول

قينانه زن مادى بل شوى ار — ينكه قيناته وزن پدر

نول قاز بورنيد رر فرزنك اوغل — كويكود اماد در اويناش مول

خشملين طيره تبيره در طول — اوغل اوغلي دزنبيره كيرى پل

دوله در قاصرغه يلكن بادبان — انجكه پستان دى چلقوين ستان

یال پش دوشاب بکمز خواب دش   کبک کلنک بیره کیک وبت شپش
چکر طمله کقلوتمک قنفره   ارّه بچق کف کلاش هم کره
پوز هم پت فوزاغرا وودده زشم   غصه وقیغونثد وهم دزشم
طورمق اولدی ایستادن کاشتن   اولدی اکسلمک وقلقمق خاستن
هم پرستو قرلغچ سیماب دد   زیره چیکک جرس اکتسر جابدر
دیدبان کوزجی طنقد دهم کواه   صیغناچق بیره دی جای پناه
دی قچاجق بیره هم جای کریز   دابه تارک دی تاکلک دنجی تیز
تاش دیورزه چغت هم دامغول   اوردرزانو دز وطوپوق پوزول
جشن بیرامدر بشی لالتك دد   هم سنجی سیکی ومصلق بنکدر
قورقلو ایشه دی کار سهمناك   بلبغج التاکلری صندوغه لالك
برغ صوبنا دی کوزن اولدی صغن   خاك توده اولدی طپرقدن یغن

لولدی اوزدن کترمک ریختن
ماچی یالان آتیدا اشتلمک
اشتمک آسا وسرفه اکسرک
اویقوده خورلدمق اولدی خفت
مهره بونجق مهره هم والا زنه
کاسنی کونیک یوزلک سپند
غلبه انبوه قصنی انکرد
طرملامق خست بالق آغی شست
سوبسو هر یا کردر یوسوکین
پنبه پنبو قهند وانه قاریوز
دست ابرنجن بلازک کشوار
هم بنا کیدن اکلدا امکدر

دوکمک وقچهقدر بگریختن
عرنده در طینغه دی سبب وسم
کیزلودر پوشیده پوسیده چورک
هم شکسته در صنق بوتن درست
قاوچاقمق سوخته آتش زنه
هم ونیژه کونلک قوش یوزی شد
اوددر نخجیر هم یرتیجی دد
نیست یوق آدی اوردر وار هست
هر یوزوک انگشتری قاشی نگین
کبی دربوزینه میمون یازیر
گویه بتهو چال صغرجق قوتشسار
هم روییدن سکلدا امکدر

هم صووده یوزمک شناویدندر — هم دخی صینمق تراویدندر
هم صیرتمق خود کشاریدندر — هم سکتبا قتمق کواریدندر
مستمند اکلودر لاغر آرق — تلخ آجی اکشی غوره قورق توش
اوقماشید رختور وبازدان — قبقجا قدر اوقلغودر واددان
آغلین درد یله اولدی زارزار — لابه یلوار موآرقده هم نزار
خستگی درد صیرولق درد آغیردر — آصلکن او نحته درد اوغریدر
یا فتن بولمق دمک هیبت شکوه — اولدی کرز ستانده برطع کرتره کوه
یا فتن بولمق دمک عقندر — هم دلک دلمک ندر سفتن دردر
بادبیزن بادزن هم یلپزه — بی مزه طتسوز خوطتلو بامزه
دبه کون بردق کلند دبلبله — حبه دانه خوسه آری سنبله
بکلمک اولدی سکیزیدن ستور — القیه ددلر کوش دریشمواد

اینجقرق اولدی زغنك اما اووغ
اولدی كاكرملك دخی یالان دروغ

ایلیغ یغی پیه وقغردق چرزده
دوده اوبه دی چادره خیمه چره

ایچ ددون هامون یری قیرك كنار
اولدی سوپرکه دکن جاروب خار

بلدرشه همتا دكل هم زادا كز
ابكیز اولدی كول ودز باد كز

كورخانه دخمه دركیكش قراخ
هم چقل چاقل شغال وسلاح

لوخسا زاج اولدی ماق پیشیان
بویل امسال بلدر اولدی پار

كوزده آماس شش در آبله
تن قبر جونی صونكدر كوبله

هم چریدن اوتلمق اوتلاه بچر
اوتجی چرچی برتشك وپیلوز

كه الوزمه اولود ایوه بیه
هم كروهه بومغ ودوكم كره

ایچمن آبستن وزادن دمك
درنك ویكلو طغرمق برنج امك

هم درخت وشاخ اغچ دخی باق
هم نهند قولنز نهادن دقومق

سرولكه كند دكنو شیلاكنو
لق دخی شالق پلاس وبیكی نو

دبوجه اولدی سلك داخی رلو
پابرهنه یالن آیق بننك

بس یتر حیلی بس ایله اولسه پس
هم طرو کاورس وبیغوله نجق

بیره بولید طرخون تخکلون
دشلك کونی پشك قنغ هر کستوان

رشته وخسر وخسوپینه ندر
وارلق هستی در زیپوسنه در

کوچجك بشتو ستی خاتون ستم
بکر قز دوشیزه کالمدار کورن

بوحه بالا یوروجی دلاله در
هم پستاندر تمشلق برنیان

بوبشو یکذار قوبوغز کلو
قوللق اولدی قای هم بارندکی

بتشن قلمشلره قریاد رس
هم دخی ایجوغ آتشدن اوجاق

قوزچوکی شمعدا کنور کنون
آت طوبی در خوداشق یل پهلوان

ارضراس وقینتا قینانه در
اولشق یپ یپ اولکن آهسته در

کوج تفك زنبطانر کورلغ اولدی دم
عورت ویلعنر فلاحن درصین

هم ایوق تندیسه پیسه آله در
اولدی ناحشلو هویدا درعیان

تكنه در زنبر چكركه در ملخ
دنبه قویروق سنبه تپ رخنه كدك

كيجيك خارش دخی اولدی زریر
كركدن ارج اولدی قیچغ غلغلیج

بید در سوكد گز الغن در نهال
اوته داروی سسام كنجد درك

اولدی گهواره بشك لمر بیلك
ساواكنك ود رسپل ساوین دكر

سرب قرشون بشوره در چوروق سر
هم جوالد توز اولا پند وز گرد

كاج سیلی اولدی كرنج اولدی دلك
محنت واشكنجه اولدی پیچ پیچ

شوخ كرد در چرك نازیبه وسخ
بخیه معنیده تكنك در دیك

صارولق هم یازجی اولدی دبیر
هم سپاریك در اكزار ثدف الیج

تازه دال اولدی وبوین اولدی یال
بسته فستق اكن هم سنجد ددن

اندسوكند وكروه اولدی بلك
دوك الك بر وا قلای پرخوكلر

شوره یر كم كور توز ایر آقدن آب
اسی گرما اولدی صوغوقلغی سرد

هم برین اولدی سریشم دنیلم
یوله عزم اتمك یراغ اولدی بسیج

هم نوا نغمه نصیب اولدی نوا
خپ کن اپسم اول دمك بلچو حلا
ازبر ایت کیمدر دیتدرن مغنی تال
بیری قیرمق بیری طاقت دیبری
هم کتابلر اولی فهرست هم
یار لب آچلمش اولسه گفته دی
اسپرغم اولدی مرنجاه ضیمران
کولك کبی یعنی سپهر آسا سپر
فام کونه کبی یعنی زرد فام
تون کلمون شام انجی مرخدن
معنك نادان وغافل درلوند
لاف ایدوب سونجیمه یعنی ملند

هم کتبی کاکا ددر ایش کوج کیبا
زب کهکر اولدی وصافی اولدی ناب
بری تاب آفتاب وماهتاب
زلفك ایاك اکلب بو کلمسی
بو حکیمك آدی زردشت ای ددم
اکلب دولتشمش اولسه جفته دی
فسلکن دیکبی تکی همان
اولدی هم ریعان اوتمق اولدی شرم
صاروشن کلاونه کال کبی ای همام
کنشك کرخ اولدی بن زهم رخادن
هم دخی تفیسنی بوق صاغمش ایدند
هم یوز اولن هرون اولدی وتند

دیو وداع ایتدی دسک بند دوده کرد
اوینق بیدار و عاشق کرم دار
انجه یول بننا ایچی هنجار دار
یکصلو چیلق سوکوار و موشخوار
هم دنی مستحاش اولدی کوکنار
افلمق مویدن افسانه سمر
هم خزینه اولدی کنجور ای پسر
ایکی کوی دراز مور دربری
هم علم بر شهر آیدر هم طراز
لیز هود انده دز دی اصمرلمق
اسمای در خامیاز و شاتی کان
اسلک تفس اوده یای آیی عود

حمله جنک اتمکه درلر تبر
هم خسیل اهار و محکم استوار
اولور لشکر کشی ساللار در
هم یورش کیشی یه درلر برد بار
اویلو کوی یه کلر دنسو شمار
هم بر یخ بونجق شبه دز قمیه غر
استیو جی کمسه اولدی غوزه کر
اول ولا یتده که شهر یدز هری
دی یراغا آلته چلغو یه ساز
هم بیوک کبر اولدی کرز اولدی جوموق
کز اوله تینوس خرمق اولدی داز
در نجی فی ایجماله دمکده ودهنوز

هم فسونش اولدی دمی حیف ایلمك
چغزاپی چرکلوچین دُر هم ونس
هم منش طبع و سکالش حیله مکر
پهلو یچه اولدی کونش رخش و وخش
مغ کور شعله فروغ و هزل لاغ
هم نغل اولدی ردلك راحی کزاف
هم بشت چرکین ونشانه دُر هدف
قشلده آننده چین اژنك دُر
هم تکالاه دُر بغلتاق اولدی هنك
دمی چرکین هزل اولدی چینکلوك
هم بتوراك ایکی تمته دُر که خوش
کوکبجك و نمگلو خنك غمناك دُر

دمی هزل و بیهوده سوز سویلمك
چرك دُر برشهر آدی دُر هم طبس
بوش کمترت یعنی جمع زید و بکر
بلخ ده شهر الدا امق دُر درخش
قاره کومغ یکیجه قراکوسی ماغ
بیهوده سوز دُر عقلسن دُر شاف
قف دُر دُر بر نوعه قاب قاو اولدی حق
صقلغ و اوار خنبك طنك دُر
قوت ودی شیولو محبوبه شنك
الی پایمی اکثری اولهان تاسه خدوك
بغلیوب حتلادوبن اونکوده قوش
ناوك اوقدر مشك اوتی هم نافه دُر

دخی نافرجام دخی ناسزا
معنده تونیم یعنی کسترم
هم دخی توزیدن و تولید نك
هم تمارا جانبنده آمون دکل
خین مابون دنکی خاتون دخی
هم طرلغمق ترنجید ندر
سرتق سرتنی یعنی غرغزان
اولدی قرسودن یزولب اسکمك
اوده مك قلّونی توزیدندر
طعنه پیغاره بزاك اولدی قره
دخی بتملك اولدی دوبیادن دخی
هم کتزازیدن صلنمق بر طلله

اول کشی اولا که یوق اولمیا
تر کسی دوشایلم بیرا غلیم
هم نکوهیدن یرب یجماکه دیر
بر اوایه اوجغه کانون دکل
یاد شمکر اولدی کیهان آی اخی
دخی اورته قیش آیی بهمندر
هم عشیره و قبیله دودمان
دخی نشادر و اندر بویك دوشك
سغلیوب دقمق سپوزیك ندر
اولدی دوتیدن زبونه سغبه دی
اولدو هم بر اشده ادتقلق قره
برك توجك عوتید و اهله

نشترن نشترن کلیدر تیره ماه
هم صوصمق دونر هیلتن طنطنه
هم لوپشه دونر یواشه بهم داخی
دردنه اوغلن طوغرمق زحمتی
اولدی غمسید عذبون اولمق اکثن
حمزه بلغور شوروا سی کوچك
ماهکانه ایلغ اولدی پیش کاه
یافه بعد یان سوز که اوله حمزه او
دیدلر یا چیله اول برچنبره
اولدی خه خه معنیه زهی زهی
هم خل و تکرك تکرمك دونرشعو
کندی کله بیلغ معنبلری

کوزه درلر اولو یولدر شاه داه
دی چغلدویه وجای آوازنه
طوشغه درلر دوشاخه ای اخی
کاغه نادان یاره بلکلدشوتی
دمدمه آوازه شلّه فرج زن
خمره اولدی حو اغاج قرمق درلك
صد دو فرزانه اولودر وقت کاه
هرزه سوز سویلیجی درباوه کو
ایغ الننه اله بتمایه قره
دخی اجی یا شمایه نی یعنی تمی
هم قتو بربر کز املك دردفو
اولدی کندوری و دستنبوبری

حساب ابجد

دكلمك ابجد حسابن اى پسى | كم الفدن بى يه دك بر بر صيره
صكيدن قافه دك اون اون اكله بك | قافدن بوز صيلى غينه دك
بو حسابى ابجدى بلدك تمام | تحفه تاريخنى بل سن اى همام
بو حساب اوزره ات بو مصرعدر شمار | قلدى سندن شاهدى نو يادكار
فاعلاتن فاعلاتن فاعلات | بو كتابى اوكون ايچ آب حيات
شاهدى يه هر كم ايلرسه دعا | ايده محشرده شفاعت مصطفا

Latin	Persan	François	Turc
Munus	جاه	Charge	منصب
Puteus	چاه	Puits	قويى
Via	راه	Chemin	يول
Lactuca	كاهو	Laitue	مرول
Palea	كه كاه	Paille	صمن
Noverca	زن مادرى	Belle mere	قايين انا

Latin	Persan	François	Turc
Vir	شوی	homme	اِرْ
Socer	زن پدر	Beau pere	قَیِنْ اتَه
Fratris uxor	پُیُو	Belle sœur	یَنْكَه
Rostrum anseris	نُولْ	Bec doye	قن بُورُنِی
Natus	فرزند	Fils	اُوغُولْ
Gener	داماد	Gendre	كُویكُو
Concubinatus	مُولْ	Concubinaire	اُوینَاش
Malum omen	طِیرَه	fatal presage	خَشمَاكینْ
Timpanum	تبیره	Tambour	طَبُول
Nepos	نَبِیرَه	Petit fils	اُوغلُ اُوغلِی
Pons	پُلْ	Pont	كُوپرِی
Turbo	دُولَه	Tourbillon	قَاصِرغَه
Velum	بَاذْ بَانْ	Voile de vaiss.	یلكَن
Uber	تَابستَانْ	Mamelle	امجك
Domitor	ستان	Conquerant	چلقوین

Latin	Persan	François	Turc
Domitor	سقان	Conquerant	حلقوين
Mel	بُتش	Miel	بال
Defrutum	دوشاب	Raisiné	يكمز
Somnium	حواب	Songe	دوش
Perdix	كبك	perderix	ككلك
Pulex	كيك	puce	پيره
Pediculus	سپس	poux	بت
Gutta	چكره	Goutte	طمله
panis mucidus	مخفره	pain mois	كفلواتمك
Serra	اره	Scie	بچق
Mucidus	كلاژ ؛ كره	Moisi	كف
Os	يوز ؛ هم ؛ بدفوز	Bouche	اغز
Moeror	غصّة ؛ ا	Tristesse	قيعو
Manere	استادن	Rester	طورمق
Diminuere se	كاستن	Se diminuer	اكسلمك
Erigere se	خاستن	se Lever	قالقمق

Latin	Persan	François	Turc
hirundo	پرستو	hirondelle	قرلنج
hydraggyrum	سیماب	Vif argent	ژیوه
Campanela	جرس	petitte cloche	چیکلك
Erithacus	سرخاب	Rougegorge	اکت
Explorator	دیده بان	qui regarde	کورجی
testis	گواه	Temoins	طنق
Refugium	جای وپناه	Abri	صغناجق ییر
Receptus	جای گرین	Retraite	قچاجق ییر
Mos	تارك	Coutume	داپه
Par	داش	Couple	چفت
Castra	دامغول	Camp	اوردو
Genu	زانو	Genou	دز
Malleolus	پژول	Cheville du pied	طوپوق
Festum	جس	Paques des Turcs	بیرام

Latin	Persan	François	Turc
Deformire	بتشی	Difforme	بلالنك
Fonticulus	بنك	petitte fontaine	مصلق
Formidabilis	كارسهمناك	formidable	قورقلوابش
Lutosus	التا چاكر	boueux	بالچق
Aarca	لاك	Coffre	صندوق
Spoliatus	برزغ	Despouillé	صویندی
Alcua	كوزن	Elau	صغین
Terrae pinguedo	خاك توره	Graisse de la terre	طوپرقدن یغین
Afferre	اوردن	apporter	كتورمك
Fundere	ریختن	Repandre	دوكمك
Fugere	بگریختن	Senfuir	قچمق
Equitigmentum	ماجی	barde de cheval	یالالن آتی
Palustrum	اشتلم	Charrette	عربه
Animalis unguis	سنب	Ongle	طرنق

Latin	Persan	François	Turc
Vercrere	آسا كردن	Bailer	اسنمك
Tussire	سرفه	Toux	اكسرك
Occultur	پوشیده	Caché	كيزلو
putrefactur	پوسیده	Pouri	چرك
Ronchos edere	بهسُت	ronfler	اويقوده چورلدمق
Rerum inclinatio	شكسته	Decadence	صنق
Integer	درست	Entier	بوتن
Margarita falsa	مهر	Fausse perle	بونجوق
Quid?	نه	quoy?	ولان
Stupeus fomes	سوخته	eAmadoue	قاوجهق
Iguin	دنه	feu	آتش
Radicis	كوينك	Racine	كاسنى
herba species	سپند	Sorte d'herbe	يوزدلك
Eximius amor	نيز	Cordialité	كوكلك

Latin	Persan	François	Turc
Rostrum	شَنْد	Bec d'oiseau	قوش بورُنے
tumultus	غَلَبَه	tumulte	آنبوه
Galbanum	أنكرد	Galbanon	قَصنِی
Venatio	بَجر، بجبیر	Chasse	آوْ
Discerptor	دَر	Dechireur	یرتجی
unguibus cutem perstrinxit	خُسْت	il a Egratigné	طِرمَلادی
Piscis	شَشْت	Poisson	بالقِ آغی
Bombus	آوَن	Bourdonnement	آدی
Non est	نیسْت	il n'est pas	یوُق
Est	هَسْت	il est	وار
Pejus in pejus	هَریاکَه	de pire en pire	سوُبسَو
insidia	پشو	Embuscade	کمین
Annulus	انگشتری	anneau	یوزك
Locus abditus	کمین	lieu caché	قاشی

Latin	Persan	Francois	Turc
Xili lanugo	پنبه	Cotton	پنبوق
Pepo Aquarium	هندوانه	Melon d'Eau	قارپوز
Simia	پوزینه	Singe	میمون
Pulegium	یارپوز	Pouliot herbe	ایکی
Armilla	بلازك	Brasselet	دست ابرنجن
Inauris	گوشوار	pendant d'oreille	کوپه
perdix	تیهو	perderix grise	چیل
Avis garrulus	سار	Sansonet	صغرجق قوشی
Natare	شناویدن	Nager	صوده یوزمك
Sudare	تراویدن	Suinter	صزمق
Gemitus trahe	بنالیدن	faire gemir	اکلدمك
Subridere	کوماریدن	Ricanner	صرتمق
Tristis	مستمند	Triste	اکلو
Macer	لاغر	Maigre	آرق
Amarus	تلخ	Amer	آجی
Acidus	ترش	Aigre	اکشی

Latin	Persan	François	Turc
Omphacium	غُورَه	Verjus	قورُق
Supellex	خَنُور	Meubles	اُوقومَاتِى
Radius	وَاُدْرَان	Rouleau	اُوقولغِى
flere	زَارْزَار	Pleurer	اَغلَامَق دَرديلَه
Orare	لَابَه	Prier	يَلوَارمَقْ
Longé	نِتراز	Loin	اَرَقْ
Morbus	خَستِكِى	Maladie	صَيرِيلِق
Dolor	دَرْدْ	Douleur	اَغرِى
Suspensus	اُويخته	Pendu	آصلَان
fur	دُزد	Laron	اُوغرِى
Invenire	يَافتن	Trouver	بُولمَق
Dicere	كُفْتَن	Dire	دِيمَك
forare	سُفْتَن	Trouer	دَلك دِلمك
Gravitas	هَيبَت	Gravité	تَمكره
flabellum	بَادبِيزَن بَادزَن	Eventail	يَلپَزَه
Dulcis	شِيرِينْ	Doux	طَتلُو

Latin	Persan	François	Turc
fatuus	بی مزه	insipide	طتسز
vas coriaceum	دبّه	flacon pour le voyage	كون برذق
Lagena	كلبندو	flacon	بلبله
Granum	حبّه	grain	دانه
Racemus; spica	سنبله	grape: l'epi	خوشه
Torquere se	سکنیدن	Se tordre	بوكلمك
Problema	ستون	Probleme	آلقیّه
Singultus	زغنك	hoquet	انجقرق
Ructari	آروغ	Roter	ككرمك
Mendacium	دروغ	Mensonge	يلان
Sebum	پیه	Suif	ایچ يغى
adipis fricti reliquia	جن دره	graisse fondüe	قفرذق
Subcoactis textum	دوده	tente de feütre	اوبه
tentorium	خیمه	tente	چادر
Par	همتّا	Pareil	يكداش

Latin	Persan	francois	Turc
Geminus	همزاد	Jumeau	اکِز
Stagnum	آبکیر	Etang	کول
Mare	دریا	Mer	دکز
Interior	درون	le dedans	ایچ
Agrestis	هامون	Champetre	برّی
Ora	کنار	Bord	قیرك
Scope	چاروب	Balay	سپورکه
Spina	خار	Epine	دکن
Spelunca	دخمه	Caverne	کورخانه
Spatiosus	فراخ	Spatieux	کیکش
Vulpis species	شغال	Espece de loup	چقال
Silex	سنگلاخ	Caillou	چاقل
Puerpera	زاچ	accouchée	لوخسا
extantia	بیشیار	avance	مامی
hic annus	امسال	cette année	بویل

Latin	Persan	François	Turc
Annus	بار	Année	ييل
pascere	چريدن	paitre	اوتلمق
locus pascendi	بخين	lieu ou l'on pait	اوتله
Pastor	چرچى	Pasteur	اوتيجى
Cilium	پيں شك	cil	يلكور
vir abundans corporis	اماس	homme de corpulence	كوده
furunculus	آبله	Cloud, tumeur	شيش
Spuma	صوملك	Ecume	كوپكه
Parvus	كد	Petit	كجى
Magnus	مه	Grand	اولو
bonus	به	bon	ايو
Glomus	كروهه	Peloton	يومغ
Nodus	كره	Neud	دوكم
Conventus	انجمن	assemblée	ديرنك

Latin	Persan	François	Turc
Parere	زادن	enfanter	طغرمق
Levis	آبستین	Léger	یكلو یكلجه یكل
Labor	رنج	travail	امكه
Arbor	درخت	arbre	آغج
Ramus	شاخ	branche	بدق
Ponunt	می نهند	ils mettent	قورلر
Ponere	نهادن	mettre	قومق
Cupressus	كنفش	Cypres	سروسروی
Cannabis	كنف	Chanvre	كندر
percussio.	پلاس | الاف	frappement	ساليق
Novus	نو	Nouveau	یكی
hirudo	زلو	sangsüe	سولك
ille	پشو	celuy	بو
Pone	بگذار	met, place	قو
Guttur	گلو	le gosier	عره

Latin	Persan	françois	Turc
Nudanis pes	پابرهنه	nu pie	یالن آیق
Servitudo	بندگی	Servitude	قوللق
Sufficit	بس	il suffit	یتر
fraus	حیله	fraude	بس
vero	پس	ou	ایله اولسه
Derelictus	فریادرس	Desesperez	یاتسن قالمشلر
Famulus a pedibus	پیغوله	Valet de pié	بوجق
Spiraculum	انجومغ	Cheminée	اوجق
Mirabolanum	طرخون	Mirabolan	پیره بولی
nucis cortex la	قوزحتی کی	le res d'une noix	تحلون
Nunc	اکنون کنون	Maintenant	شمدی
Invidia	کونی	Envie	دشلك
Equinistratum	برکستوان	harnois de cheval	آت طونی
cassis ferrea	خود آتشق	calotte de fer	بل پهلوان
Ordo	دسته	Rang de soldats	ادصراسی

Latin	Persan	Francois	Turc
Socer	خسُرْ	Beau pere	قَیِنْ آتَه
Socrus	خسُویِنه	Belle mere	قَیِنْ انه
hominis existentia	هَسْتی	l'Existence de l'homme	آدلِقْ
Continuus	پیوُسْتَه	Continu	اُولَشیِق
lentè	آهَسْتَه	lentement	یَپْ یَپْ
urnula	پَسْتو	Cruchon	کُوچُك
Domina	بِیِی	Dame	خَاتُونْ
Tirannis	سِتَمْ	Tyrannie	کُوچ
ferrea fistula	دَبطَانَه	fusil	تُفَنكْ
follis	دَمْ	Soufler	کُورُكْ
filia	بِکرِ	fille	قیزْ
vir viduus	دُوشیِزَه کالوُم	homme veuf	اَرکُودَنْ
vidua	بُلَخَمْ	veuve	عورکت
funda	فَلاَخَنْ	fronde	صَپَن
excelsus	بالاَ	haut, elevé	یُوجَه
fallax mulier	دَلآلَه	femme trompeuse	یِرُوبِجی
terriculum	تَندیسَه	Epouvantail	اُویُوق
Vultur	بیسَه	Vautour	آلَه

Latin	Persan	françois	Turc
arundinetum	نیستان	lieu planté de cannes	قمشلق
picturæ	برنیان	peint	ناخشلو
Evidens	هویدا	Evident	عیان
Canalis	دنبوک	Auge	تکنه
locusta	ملخ	Sauterelle	چکرکه
Squalor	شوخ	Crasse	کرچرك
Annales	سخ	Annales	تاریخ
Cauda	دنباه	Queüe	قویرق
febris	تب	fievre	ستمه
fissura	رخنه	fente	کدك
linamentum	نکند	charpie	بخیه دیك
Erinaceus	خارش	herisson	کیمیك
quatius morbus	زدین	jaunisse	صارلق
Scriptor	زبیره	Ecrivain	یازجی
mono ceros	ارج	licorne	کرکدان
Spica	غلملیج	epi de blé	قلیج
ephippium	سپاری	selle de cheval	اکر
Salix	بید	Saule, arbre	سوکد

Latin	Persan	Françoir	Turc
Ramur	نهال	Rameau	كنز الغين تاده دال
Animur	بآل	l'esprit	بويون
herba	دارو	herbe	اوت
Zizania	كنجد	Zizanie graine petitte	سوسام
pistacium	پسته	Pistache	فستق
Zizipha rubr a	زنجد سنجد	Jujuber	اكده اكده
Cune	كهواره	Berceau	بشيك
Magnur	بيوك لمش	Grand	بيوك لمش
juramentu m	سوكند	Serment	آند
Copia. caterva	كروه	Troupe	بلوك
hora vespertina	ساو	l'heure de vesper	اكندى
Corbis	ساوين دكر	Corbeille	سپد
fusus	دوك	fuseau	ايك
Servitudo	پروا	Servitude	قولى
Lacertus marit imus	بسرخو	lezard de mer	كلر
Plumbum	سرب	Plomb	قورشون

Latin	Persan	Francois	Turc
tenuior arena	سوده	Sablon	چورق
Signum	سراب بشتوره	l'enseigne	يركيمم كوربنورادمدن
acus sarcinarum ... (ucturoacus)	بندوز	aiguille a embaler	چوالدز
Pulvis	گرد	Poussiere	توز
Calor	گرم	le Chaud	اسي
frigus	سرد	le froid	صوق
Eluvio	کاج	ravine	سيلي
Perennis	گرج	Perpetuel	دايم
Exitus	سر بشد يلم	issue	هم برين
afflictio	محنت پيچ	affliction	محنت
tormentum	پيچ	Tourment	اشكنجه
in viam se dare	براق بسيج	Se mettre en chemin	يوله عزم ايتمك
subinissa voce cantus	نوا	chant a voix basse	نغمه
bona sors	نوا	hureuse destinée	نصيب
negotium difficile	كياه	affaire difficile	ايش كوچ
aliquis	كا كا كا	une persoune	كشي
lutum	خلاب	boue	بلچق

Latin	Persan	françois	Turc
Purus	ناب	Pure	صافى
robur	تاب	force	طاقت
index libri	فهرست	l'index d'un livre	كتابك اولى
interse decussatim implexi crines	آفتاب	tresse de Cheveux	زلفك ايپكى
fodere	ماهتاب	Creuser	قزمق
Nomen gubernatoris	ذرداتشت	Nom d'un gouverneur	بر حكيمك آدى
fragorum edendo finis	كفته	Crevé	يارلوب اچلمش
incurvatus	چفت	Courbé	اكلوب طولشمش
ocimum	ضيمران	basilic, herbe	اسپرغم فسلكن
rosmarinum	سپرم	Romarin	ريحان
rubescere	شرم	Avoir honte	اوتنمق
Coloris species	ذردفام	Sorte de couleur	فام كونه
Roseus	كارونشين	Couleur de Rose	كلكونه
Balnei fornax	تون	fourneau de bain	كلخان

Latin	Persan	François	Turc
Pinus	مرخ	Pin arbre	چام اغاجی
locus editus	كرخ	Belvedere	كوشك
semen	برجد	Semence	بزر
jgnarus	نادان	jgnorant	معنده
negligens	كوند	negligent	غافل
sine stipendio	كوند	sans paye	تعيني يوق
computatio	اوند	compte	صاغنش
arrogans	ملند	arrogant	لكه فادوب
pudicus	حرون تند	qui a de la pudeur	يوزاولن
ante dicemus salutavi	بدرود كرد	jl a pris congé	وداع ايتدى
bellum gerere	نبرد	faire la guerre	حمله و جنك ايتمك
expergectus	بيدار	eveillé	اويتق
amorosus	كرمدار	amoureux	عاشق
palpitatio	اهار	palpitation	تشلك
validus	استوار	fort	محكم
via stricta	بنا	chemin etroite	انجاه يول
funis	همهار	Corde	ايب

Latin	Persan	François	Turc
dux	سالار	general d'armée	اولو لسکر باشی
nudus	سوکور	nu	چپلق
planeus	موشخوار	pie plat	پصلق
lenis	دباد	doux	یواش کشی یه
flere	حمویدن	pleurer	اغلمق
clitella	اقسانه	bar	سمر
Margarita falsa	شبه	fausse perle	بونجق
meretrix	غر	courtisane	قحبه
papaver	کوکنار	pavot	حسحاش
tinea	پیو	ver qui ronge le drap	کووه
lacertus maritimus	سوسار	lezard de mer	کلر
thesaurus	گنجور	tresor	خزینه
telum	الت	arme instrument	یراغ
instrumentum	سان	Meprisable	چلقو
jubere	لین	ordonner	حور
magnus	اندرز	grand	اصمرلمق
	کبر		بیوك
clava	لرز	masse	چومق

Latin	Persan	françois	Turc
Oscitare	خامیان	Bailler	اسنمك
Strabo	کاژ	Louche	شاشی
area	تیئوس ژاژ	aire à battre le blé	خرمن
Calor	تموز	Chaleur	اسّلك
jam	هنوز	en un mot	فی الجملة
Damnum afferre	فسوسن	faire tort	حیف ایلمك
frustra loqui	هزل	parler en vain	بیهوده سوز سویلمك
Sordes	دنس	Salté	چرکلو
apostema	جزغ	apostume	چبان
fraus	مکر	fraude	حیلة
Multitudo	جمع	Multitude	کثرت
Puella	دبد	jeune fille	بکر
ferus	بدخش	Sauvage	وحشی
Delere	درخش	abolir	الدرامق
mimus	لاغ	bouffon	هزا
ingenio destitutus	نشاف	sans esprit	عقلسز

89

Latin	Persan	françois	Turc
Deformis	زشت	laid, diforme	چفرق
scopus	هدف حو	but	نشان
pipcidicula	ارزنك	petitte boette	قبقا
superciliarum et manuum riga	جنبك	rider des sourcils et des mains	قاشك آلنده چين
sibilus		Bifflement	صقليغ
sonus	طنك	Bruit	آواز
physis	هنك	Boette	قوتي
amans sagax	شك	amant rusé	شيوكلي محبوب
squalor	هزل	Crasse	چرك
distortus	چملوك	Contrefait	الا اياغي اكري اولان
fastidium	خدوك	Ennuy,	تاسه
venustus	خنك	beau	كوكچك
tristis	غمناك	triste	غملو
teli scopus fatale	ناوك	but de la fleche fatal	اوق
vapula me	كوده قوش	frappe moy	بني اور

Latin	Persan	francois	Turc
Dura asser ligando cofini sunt	هم تبوراك	deux planches se sont cassé en les liant fort	ایکی تخته علیوب حوش چتلادی
Sternuere	خامیان	Eternuer	اسنمك
Strabo	گاژ	Louche	شاشی
area	ژاژ	aire. lieu abattre le blé	خرمن
anhelitus	نفس	halaine	اشلك
Medium aestatis	تموز	le milieu de l'été	اورته یای
tandem	هنوز	enfin.	فی الجملة
Damnum facere	فسوس	endomager	حیف ایلمك
Scurrilitates loqui	هزل	dire de bouffo neries	بیهوده سوز سویلمك
apostema	جبن	apostume	جزع ایچی
putre factus	دنس	Pourri	چرکلو
fraus	مکر	fraude	حیله
multitudo	جمع	multitude	کثرت
virgo	بکر	fille Vierge	قیز

Latin	Persan	François	Turc
Soleil	پُهلوبجر	soleil	كُونَش
animal silvestre	بدحَش	animal sauvage	وُحش
fulgere	دِرَحش	reluire	الدِرامَق
obscurus	مُغ	obscure	كوُر
splendor	فرُوغ	splendeur	شَعله
Mimus	هَزل	bouffon	لَاغ
Niger	كومَغ	noir	قَارَه
Nox	مَغ	nuit	كيجَه
Equestria tympana	قَارَا	timbales	كوس
intellectus	نُغول	l'entendement	دِرلِك
verbum inane	كزاف	parolle vaine	بيهُوده سوز
ingenio carens	نِشاف	sans esprit	عَقل سِز
Deformis	عَفريق	Difforme	زشت
species rei	نوعه	espece: sorte	قِيف
Pixidicula	خِوق	petitte boëte	قب قاو
Ruga	چين	plis	قاشك آلنه

Latin	Persan	françois	Turc
actio premendi	خُنبُك	Pressement	صقلغ
sonus	طك	son : Bruit	آواز
Pipeis	هَنك	boëtte	قوُتى
Bellulus	مُحبُوبه شك	joly	شيوه لوُ
Tympanum	تبُوراك	Tambour	ایکی تحته دركر حوش جنلا دین
Avis	اوُزكوُده	Oiseau	قوُش
Tristis	غمناك	Triste	غملوُ
Religiosus novus	خُنك	Novice	كوُكچك
sagitta	ناوُك	fleche	اوق
herba mosca olens redo	ناك	herbe musquée	مسك اوُتى
Male conveniens	ناسُوا نافرجام	qui ne convenable pas	لایق اوُلمیه
Specimen	توُزیم	Montre	كوُسْتریم
Adolescens	اغلیم	Adolescent	دوشایلم
Putritus	هزل	Pourri	مُريك
Pedes et manus distortas	چنكلوُك	Raia les mains et les pieds de travers	الدایاغی اكری

Latin	Persan	françois	Turc
Redundans	براشيده	Superflu	ارتقلق
Crescere	دوييدن ذوزيدن	Croitre	يتمك
Debilis	سغبه	foible	ذبون
Sub nexis alis inferre	كرازيدن	Se carrer en marchant	صالنمق
Rosa canina	نسرين	Rose de chien	نشترين
Via magna	شاه راه	Grand chemin	اولو يول
Siti laborare	ذهيدن	Être altéré	صو صزمق
fluentis aquæ rumor	طنطنه	Murmure d'eau	صفلدوى چاى اوازه
Morale	لويشه	Morale	يواشه
Occursus	دوشاخه	Rencontre	طوشاغه

Latin	Persan	François	Turc
Percutere	سَخُولیدَن	frapper	اُورْمَق
Vituperari	نَكوهِیدَن	Mépriser	یَرُبْ بِچماكه
fodere	تُوزِیدَن	Creuser	قَاَزْمَق
Abominari	تولِیدَنك	Detester	اِكْرَنمَق
fornacula	كَانُونْ	fourneau	بِرَاوَابَه اِوجغه
quid hoc	خَیِرمَا	Qu'est ce que cela	بُو نَه دُرْ
Domina	تَكى	Damme	خَاتون
Reges	كَیخَان	Les roys	پَادِشَاهلَر
Quatuor pedibus incedere	غَنْ غُزَانْ	Marcher a 4tre pattes	سُرِتُنِی سُرِتُنِی كِزْمك
Progenies	عَشِیرَه } قَبِیلَه	Race; Engeance	دُوْدمَان
Molestiam afferre	رَنْجِیدَن	Molester; affliger	طَرلِغَمَقْ
Medium hyemis	بَهمَن	Milieu de l'hiver	اُوْرتَه قِیشْ
Deteriorem fieri	فَرسُودَن	Deperir	بوزُلوبْ اَسكمَكْ
Saliens in sublime aqua	شَادِروَان	jet d'eau } grand lit	بُیُوكْ دَوشَكْ
Querula murmuratio	یَیغره	Murmure	طَعَنْ

Latin	Persan	François	Turc
solium Partur dolor	بتمایه	Plante des pieds	ایق التنی
~~ignarum~~	دردزه	Douleurs de lenfantement	اوغلن طغرمق زحمتی
ignarum	نادان	ignorant	کاغه
Vulnus	رشوت	Blessure	یاره
Debilis fieri	بخسیدن	Devenir foible	زبون اولمق
sonus, Rumor	دمدمه	Bruit; son.	آوازه
Panis ex sicco frumento	خمره	soupe faitte avec du bled quit au soleil	بلغور شوربasi
Lolium	خمره	yvraye	قرمق
Vrnula	خمره	Cruchon	کوپجك
Mensis	ماه کانه	Va moir	آیلك
Primum locum	صدر	Place d'honneur	پیش گاه
Magnus	فرزانه	Grand	اولو
tempus	گاه	temps	وقت
pravaterano	یافه هذیان	Parole salle	هرزه سوز
sordidas sermones proferens	یاوه گو	celuy qui dit des paroles sales	هرزه سوز سویلیجی

Latin	Persan	François	Turc
Leuge luge	ذهي ذهي	Courage	خه خه
Vacuum	تهي	Vuide	اپچی بوش
Sputum	خدو	Crachat	تكرك
Spuere	تفو	Cracher	توكرمك
Valeriana	فو	Valerienne	قتو

Sentence

Apprend par coeur le present livre, et Abreve * ta memoire de cette eau vivifiante

Remarque

* Lauteur pretend par ces paroles metaphoriques qu'avec le secours de cette nominclature l'on sera aporté d'entendre tous les auteurs dont la composition n'est autre chose qu'u melange de turc arabe et persan

Instruction sur l أبجد

S'achez mon enfant que l'usage des lettres dont l' أبجد se trouve composé se pratique de la maniere Suivante.

De puis la lettre ا jusqu'a la lettre ى on doit compter par un a un : de puis la même lettre jus qu'au غ qui represente le nombre de 1000 par Centaine.

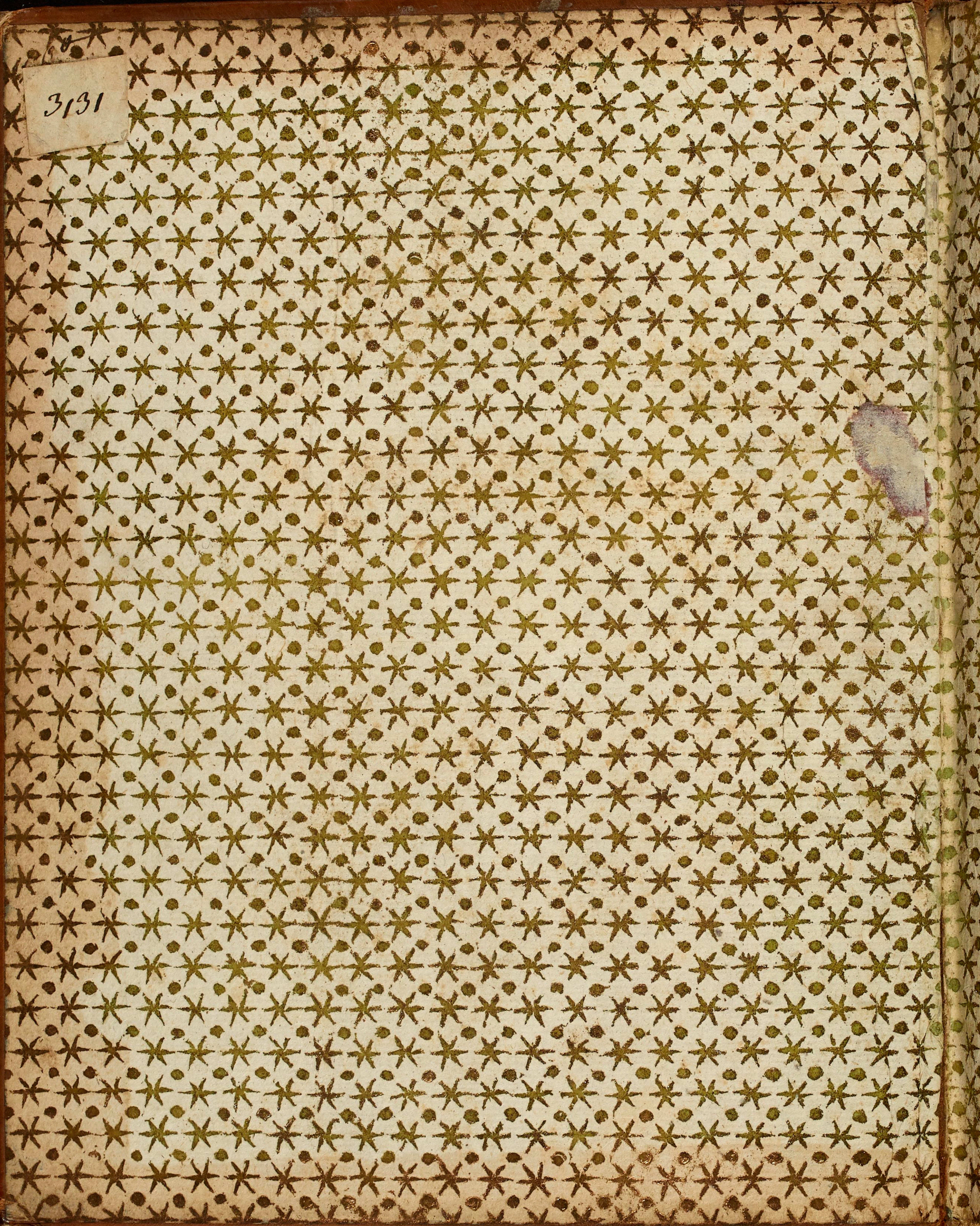
ayant donc parfaitement Compris le sens des lettres qui Composent l أبجد tu sçauras et tu auras present alesprit une juste epoque du temps a quel mon livre a ete composé, et cela en evaluant les lettres de l'intitulé شاهدى qui est aussi le nom de lauteur

Qui conque prira pour le repos de lame du pauvre chaidy trouvera au jour du jugement sa recompense dans l'intercession de notre grand prophete musta pha

100

107

3131

